

॥ आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः ॥

‘ઉત્તમ વિચાર દરેક દિશામાંથી મને પ્રાપ્ત થાઓ’

પ્રિય વિદ્યાર્થીઓ,

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી પરિવારના તમામ સદસ્યો વતી આપ સૌને હૃદયપૂર્વકની શુભેચ્છાઓ અને અભિનંદન પાઠવું છું.

ભારતરત્ન ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરજીની પુણ્યસ્મૃતિમાં ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા વર્ષ ૧૯૮૪માં યુજીસી અને ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન કાઉન્સિલની માન્યતા પ્રાપ્ત આ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવી. હાલમાં યુનિવર્સિટીને ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન બ્યુરોની પણ માન્યતા પ્રાપ્ત છે. યુજીસી દ્વારા આ યુનિવર્સિટીને વિવિધ પ્રમાણપત્ર, ડિપ્લોમા, પી.જી. ડિપ્લોમા, સ્નાતક તથા અનુસ્નાતક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો એમ.ફિલ. તથા પીએચ.ડી. અભ્યાસક્રમોની માન્યતા આપવામાં આવેલી છે. દૂરવર્તી યુનિવર્સિટીઓના પ્રમાણપત્રોની ગુણવત્તા અને માન્યતા કોઈપણ પરંપરાગત યુનિવર્સિટીના પ્રમાણપત્રોની સમકક્ષ હોવા અંગેનો પરિપત્ર યુજીસી દ્વારા પોતાની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ કરી દૂરવર્તી પ્રણાલીનું મહત્વ સ્પષ્ટ કર્યું છે.

યુનિવર્સિટીમાં આજ દિન સુધી ઘણાં વિદ્યાર્થીઓએ ઉચ્ચ શિક્ષા પ્રાપ્ત કરી અને વિવિધ ક્ષેત્રમાં પોતાની ઉજ્જવળ કારકિર્દીની તકો પ્રાપ્ત કરી છે. રાજ્ય સરકારના વિભાગ હોય, ખાનગી કે વ્યાવસાયિક ક્ષેત્ર હોય કે પછી, કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આયોજિત પ્રશાસનિક સેવાઓ અને અન્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા હોય; આ દરેક ક્ષેત્રમાં સફળતા પ્રાપ્ત કરી પોતાના જ્ઞાન અને કૌશલ્યના બળે આ યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓએ આગવું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

ગુજરાત રાજ્યના છેવાડાના વિદ્યાર્થીઓને તેમજ કોઈપણ ક્ષેત્રમાં વ્યવસાય કરતા લોકો, ગૃહિણીઓ, શ્રમજીવીઓ, કેદીઓ અને અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટીમાં નિયમિત કે એક્સટર્નલ અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને આ યુનિવર્સિટી ઉચ્ચ શિક્ષણની સહજ તક પૂરી પાડે છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા તમામ વિદ્યાર્થીઓને સ્વ-અધ્યયન સામગ્રી પુસ્તકરૂપે પોતાના સરનામે મળી શકે તેવું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. આ ઉપરાંત આ અભ્યાસસામગ્રી યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર વિનામૂલ્યે કોઈપણ વિદ્યાર્થી અને જ્ઞાનપિપાસુ માટે 'OMKAR'ના માધ્યમ દ્વારા ઈ-કન્ટેન્ટ રૂપે ઉપલબ્ધ છે. હાલમાં યુનિવર્સિટી દ્વારા ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં એવા પરિવર્તન લાવ્યા છે કે જેથી તે અન્ય યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમોની સાથે તાલમેલ જાળવે અને અન્ય યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ આ યુનિવર્સિટીમાં અભ્યાસ કરી શકે. યુનિવર્સિટી દ્વારા તમામ અભ્યાસક્રમોનું તબક્કાવાર પુનર્ગઠન કરવાનું ભગીરથ કાર્ય શરૂ કરવામાં આવ્યું છે, જેમાં સમગ્ર ગુજરાતના અને ગુજરાત બહારના તજજ્ઞ અધ્યાપકોના સહયોગથી અભ્યાસક્રમોનું ઉત્કૃષ્ટિકરણ ચાલુ છે.

‘ઉત્તમ વિચાર દરેક દિશામાંથી મને પ્રાપ્ત થાઓ’ - આ વિચારને અનુલક્ષીને રાજ્યને અન્ય યુનિવર્સિટીઓમાંથી તથા ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે કાર્યરત તજજ્ઞશ્રીઓનું માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત થાય એ પ્રકારની વ્યવસ્થા ઊભી કરવામાં આવી છે. યુનિવર્સિટીના અત્યાધુનિક ચૈતન્ય સ્ટુડિયોમાં ઉચ્ચ ગુણવત્તાના શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોનું નિર્માણ થાય છે અને ભાસ્કરાચાર્ય ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર સ્પેસ એપ્લીકેશન્સ એન્ડ જીઓઈન્ફર્મેટિક્સ (BISAG), ગાંધીનગરની સહાયથી ગુજરાત સરકાર દ્વારા ફાળવવામાં આવેલ ‘વંદે ગુજરાત ટેલિવિઝન ચેનલ’ના માધ્યમથી રાજ્યભરના વિદ્યાર્થીઓ પોતાના અભ્યાસકેન્દ્રોમાં અને ઘરે બેઠા શિક્ષણ મેળવી શકે તે પ્રકારની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.

આ યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાના દ્વાર શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છુક પ્રત્યેક વ્યક્તિ માટે ખુલ્લા છે. સ્થળ, સમય અને વયની મર્યાદાઓથી મુક્ત એવા આ વિદ્યાધામમાં ‘Education for All’ સૂત્રનું વાસ્તવમાં પરિપાલન થાય છે અને આ સૂત્ર યુનિવર્સિટીની મુદ્રા સાથે સ્થાન પામ્યું છે. રાષ્ટ્રનિર્માણમાં પોતાનું મહત્તમ અને શ્રેષ્ઠ યોગદાન આપી શકે તેવા યોગ્ય નાગરિકોનું નિર્માણ કરવું એ આ યુનિવર્સિટીનું પ્રાથમિક ધ્યેય છે.

આ તબક્કે વિદ્યાર્થીઓને અનુરોધ કરું છું કે, ગૌરવ પ્રાપ્ત કરવા પૂર્ણતા જરૂરી છે અને આ પૂર્ણતા પ્રાપ્ત કરવા ‘સ્વાધ્યાયઃ પરમં તપઃ’ એટલે કે નિરંતર પુરુષાર્થ કરવો ખૂબ જરૂરી છે. પ્રિય વિદ્યાર્થીઓ, આ યુનિવર્સિટી સાથે સંકળાયેલ તમામ અધ્યાપકમિત્રો આપની પડખે ઊભા રહી આપને સતત માર્ગદર્શન પૂરું પાડશે. આ સર્વ તકોનો લાભ મેળવી તથા યોગ્ય પુરુષાર્થ થકી આપ શ્રેષ્ઠ દિશામાં ગતિ કરો એવી શુભેચ્છા.

ભવદીય,

ડૉ. પંકજ એલ. જાની

કુલપતિ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

“Cultivation
of mind
should be
the ultimate
aim of human
existence...
Life should be
great rather
than long...”

Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
14 April 1891 - 06 December 1956

અનુક્રમણિકા

ક્રમ નં.	વિગલ	પાના નં.
1.	આપણી યુનિવર્સિટી	1
2.	યુનિવર્સિટીના નિયમો	6
3.	શિક્ષણ વિદ્યાશાખા	6
4.	બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (બી. એડ.) પ્રોગ્રામ	7
5.	બી.એડ. પ્રવેશના નિયમો	14
6.	સામાન્ય નિયમો	17
7.	પ્રવેશ પરીક્ષાની માહિતી	19
8.	બી.એડ. અભ્યાસકેન્દ્રો	23
9.	પ્રવેશ પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્રનો નમૂનો	24
10.	VOCATIONAL & PROFESSIONAL PROGRAMMES	28
11.	M.PHIL. AND PH.D. PROGRAMMES	29
12.	એન.સી.ટી.ઈ. દ્વારા માલ્યતાનો પત્ર	30
13.	બી.એડ. પ્રવેશ માટેના કોડ નંબર	33
14.	ઉત્તરપત્રનો નમૂનો (OMR)	34
15.	બી.એડ. ઓનલાઇન ફોર્મ ભરવા માટેની સૂચનાઓ	35

યુનિવર્સિટી ગીત

સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:

સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:

સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:

શિક્ષણ, સંસ્કૃતિ, સદ્ભાવ, દિવ્યબોધનું ધામ
ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી નામ;
સૌને સૌની પાંખ મળે, ને સૌને સૌનું આત્મ,
દશે દિશામાં સ્મિત વહે હો દશે દિશે શુભ-લાભ.

અભણ રહી અજ્ઞાનના શાને, અંધકારને પીવો ?
કહે બુદ્ધ આંબેડકર કહે, તું થા તારો દીવો;
શારદીય અજવાળા પહોંચ્યાં ગુર્જર ગામે ગામ
ધ્રુવ તારકની જેમ ઝળહળે એકલવ્યની શાન.

સરસ્વતીના મયૂર તમારે ફળિયે આવી ગહેકે
અંધકારને હડસેલીને ઉજાસના ફૂલ મહેકે;
બંધન નહીં કો સ્થાન સમયના જવું ન ઘરથી દૂર
ઘર આવી મા હરે શારદા દૈન્ય તિમિરના પૂર.

સંસ્કારોની સુગંધ મહેકે, મન મંદિરને ધામે
સુખની ટપાલ પહોંચે સૌને પોતાને સરનામે;
સમાજ કેરે દરિયે હાંકી શિક્ષણ કેરું વહાણ,
આવો કરીએ આપણ સૌ

ભવ્ય રાષ્ટ્ર નિર્માણ....

ભવ્ય રાષ્ટ્ર નિર્માણ....

ભવ્ય રાષ્ટ્ર નિર્માણ....

1. આપણી યુનિવર્સિટી

❖ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના

ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા દૂરદર્શિતા દાખવીને વર્ષ 1994માં રાજ્યનાં શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણને શરૂ કરવા અને આગળ વધારવાના હેતુથી ગુજરાત રાજ્યમાં ઓપન યુનિવર્સિટી સ્થાપવાનો અધિનિયમ (ACT) 'ગુજરાત એક્ટ નં. 14' વિધાનસભામાં પસાર કરીને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવી. યુનિવર્સિટીની સ્થાપના દિનાંક 13 એપ્રિલ, 1994 ના રોજ થઈ.

□ મુદ્રા – ધ્યાનમંત્ર : અર્થબોધ

મુદ્રાનું વર્તુળાકાર સ્વરૂપ બીજ, ગર્ભાશય અથવા સૂર્યનું પ્રતીક છે ; જેમાંથી સર્જનની શરૂઆત થાય છે. સમગ્ર ભાર સ્ત્રોત-સ્વ-ઉપર છે. સમગ્ર મુદ્રામાં એક પ્રકારની બદ્ધતા જોવા મળે છે, પણ સાથે સાથે એ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે ખુલ્લી જગ્યા ધરાવે છે. મુદ્રામાં રહેલી પ્રવાહિતા 'પરિતનશીલતા' અને વિસ્તૃત વ્યાપ દર્શાવે છે ; જે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના લક્ષણો છે.

'સ્વાધ્યાયઃ પરમં તપઃ' - 'સ્વઅધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે' એ મુદ્રાદર્શનનો આધાર છે. આપણી પાસે રહેલાં સાધનો અને આંતરિક શક્તિઓને જીવનમાં પ્રગતિ કરવા અને ઉમદા ધ્યેયો સિદ્ધ કરવા બહાર લાવવાનાં છે.

'સ્વાધ્યાય પરમં તપઃ' - 'સ્વઅધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે' અને 'જીવનપંથ ઉજાળ' - બન્ને સૂત્રોમાં એક સહિચારૂં તત્ત્વપ્રકાશ છે ; જે જ્યોત દ્વારા દર્શાવાય છે. જ્યોત-તપ, પ્રકાશ, ઝંખના, જ્ઞાન અને દર્શનનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના દ્વાર શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છુક પ્રત્યેક વ્યક્તિ માટે ખુલ્લા છે. સ્થળ, સમય અને મર્યાદાઓથી મુક્ત એવા આ વિદ્યાધામમાં પ્રત્યેક વ્યક્તિ શિક્ષણ મેળવી શકે છે અને 'Education for All' સૂત્રનું વાસ્તવમાં પરિપાલન થાય છે. આ સૂત્ર યુનિવર્સિટીની મુદ્રા સાથે યથાયોગ્ય સ્થાન પામ્યું છે.

□ યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો :

- ♦ અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાનસંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચશિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.

- ♦ રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- ♦ સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- ♦ રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણપદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.

□ યુનિવર્સિટીની વિશિષ્ટતાઓ :

ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા વર્ષ 1994 થી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે. આ યુનિવર્સિટીમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક તથા વિવિધ વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે અને વર્ષમાં બે વાર વિવિધ પ્રવેશ / પરીક્ષાની કામગીરી પણ કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા દર વર્ષે વિદ્યાર્થીઓને ડિગ્રી એનાયત કરવામાં આવે છે. રાજ્યની વિવિધ ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ કોલેજો/સરકારી કોલેજો/ અન્ય સંસ્થાઓમાં યુનિવર્સિટીના અભ્યાસકેન્દ્રો ચલાવવામાં આવે છે અને યુનિવર્સિટી દ્વારા માર્ગદર્શન/પરામર્શનની વ્યવસ્થા આ અભ્યાસકેન્દ્રોમાં કરવામાં આવેલ છે.

- ♦ ગુણવત્તાયુક્ત ઉચ્ચશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા માટે અનુકૂળ સમયે અને ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરવાની સગવડ.
- ♦ શહેર કે અંતરિયાળ ગામડામાં રહેતા સૌને સમાન ધોરણવાળું શિક્ષણ.
- ♦ જરૂરિયાત આધારિત વ્યવસાયલક્ષી અને ભાવિ કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો વિકસાવવાનો અભિગમ.
- ♦ નવોન્મેષ સભર અભ્યાસક્રમો વિકસાવવામાં પરિણામલક્ષી અભિગમ.
- ♦ સ્વ-અધ્યયન માટે ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળી અભ્યાસ સામગ્રી.
- ♦ વિદ્યાર્થીઓ માટે શૈક્ષણિક, વહીવટી તેમજ માહિતી વિષયક સહાય માટે ‘વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ’ અંતર્ગત રાજ્યવ્યાપી અભ્યાસકેન્દ્રોનું નેટવર્ક.
- ♦ વિદ્યાર્થીઓને પોતાની ગતિએ અને અનુકૂળતાએ અભ્યાસક્રમપૂર્ણ કરવાની પરિવર્તનક્ષમ સુવિધા.
- ♦ દેશની અન્ય ઓપન યુનિવર્સિટીઓ સાથેનાં જોડાણોને લીધે રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય જ્ઞાન સરળ ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉપલબ્ધ કરવાની સગવડ.
- ♦ જીવંત ‘ફોન ઈન રેડિયો કાઉન્સેલિંગ’ તથા ‘સેટેલાઈટ ઓપન એન્ડ ડિસ્ટન્સ લર્નિંગ’ દ્વારા પરામર્શનની વ્યવસ્થા.
- ♦ અત્યાધુનિક “સ્ટેટ ઓફ ધ આર્ટ” ચૈતન્ય સ્ટુડીઓ દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત શ્રાવ્ય તથા દૃશ્ય-શ્રાવ્ય શૈક્ષણિક સામગ્રીનું નિર્માણ તથા ઈન્ટરનેટની મદદથી “સ્વાધ્યાય રેડિયો” અને “સ્વાધ્યાય ટેલિવિઝન”નાં માધ્યમથી પ્રસારિત આ શૈક્ષણિક સામગ્રી અને અન્ય ઉપયોગ માહિતી મોબાઈલ, ટેબલેટ, લેપ-ટોપ કે ડેસ્ક ટોપ દ્વારા કોઈપણ સમય અને કોઈપણ સ્થળે મેળવવાની સુવિધા.
- ♦ સામાન્ય વ્યક્તિને તથા વિદ્યાર્થીને યુનિવર્સિટી વિષયક પ્રવેશ, પરીક્ષા આવશ્યક તમામ માહિતી પૂરી પાડતી સતત અપડેટ થતી વેબસાઈટ.
- ♦ 10 + 2 ઉત્તીર્ણ થયેલ કોઈપણ વિદ્યાશાખાનો વિદ્યાર્થી યુનિવર્સિટીના કોઈપણ સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ લઈ શકે છે.
- ♦ વિદ્યાર્થીને અભ્યાસ-સંપૂર્ણ, ગુણપત્રક તથા પ્રમાણપત્ર પોતાના સરનામે મળી રહે તેવી યુનિવર્સિટી દ્વારા વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે.

□ લક્ષ્યાંકિત જનસમૂહો

- ◆ ધોરણ 10 + 2 પાસ થયેલ કોઈપણ વિદ્યાશાખાના વિદ્યાર્થીઓનો વિશાળ સમૂહ.
- ◆ યુનિવર્સિટીમાં બાહ્ય રીતે શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓનો સમુદાય.
- ◆ પરંપરાગત યુનિવર્સિટીમાં નિયમિત કે એક્ષટર્નલ અભ્યાસ કરતાં કરતાં સમાંતર રીતે પ્રમાણપત્ર કે ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમનું શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ.
- ◆ ધોરણ-12માં ઉત્તીર્ણ થઈને દૂરવર્તી પદ્ધતિથી વાણિજ્ય કે વિનયન શાળામાં ડિપ્લોમાં કે સ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસ કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ.
- ◆ તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંજોગોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરે બેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા.
- ◆ શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને સમયની અનુકૂળતા મુજબ અભ્યાસની વ્યવસ્થા.
- ◆ નોકરી-વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામવિસ્તારના ઉચ્ચશિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક.
- ◆ જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ માટે અભ્યાસની તક.

□ સંસ્થાકીય વહીવટી માળખું :

ગુજરાત રાજ્યનાં રાજ્યપાલશ્રી યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ છે. કુલપતિશ્રી, નિયામકશ્રીઓ, કુલસચિવશ્રી અને નાણાં અધિકારીશ્રી યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ છે. બોર્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટ, એકેડેમિક પ્લાનિંગ બોર્ડ, અને નાણાં સમિતિ યુનિવર્સિટીનાં સત્તામંડળો છે. વિવિધ વિષયોની અભ્યાસ-સામગ્રીનાં આયોજન, વિકાસ અને સંશોધન માટે શૈક્ષણિક વિભાગ છે. જ્યારે પ્રવેશ, સામગ્રી વિતરણ, પ્રાદેશિક સેવાઓ અને મૂલ્યાંકન માટે વિદ્યાર્થી સેવા-વિભાગ કાર્યરત છે.

□ શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો (Academic Programmes) :

યુનિવર્સિટી દ્વારા ટૂંકા ગાળાના અને દીર્ઘકાલીન શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમોમાં પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમો, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો અને પદવી (ડીગ્રી) તેમજ પરંપરાગત અને નવીનીકરણના કાર્યક્રમોનો સમાવેશ થાય છે. મોટાભાગના અભ્યાસક્રમો આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમોની જરૂરિયાતો અંગેનું સર્વેક્ષણ કરીને દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. આ અભ્યાસક્રમો વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતોને અનુલક્ષીને આપવામાં આવે છે.

- ◆ પ્રમાણપત્રો
- ◆ કૌશલ્યોની સુધારણા વ્યાવસાયિક લાયકાતો મેળવવી
- ◆ નિરંતર શિક્ષણ અને કાર્યસ્થળ માટે વ્યાવસાયિક સજ્જતા
- ◆ સ્વસમૃદ્ધિકરણ
- ◆ જ્ઞાનનું વૈવિધીકરણ

□ અભ્યાસક્રમ નિર્માણ (Course Preparation) :

વિવિધ સંસ્થાઓમાં અને યુનિવર્સિટીમાંથી આમંત્રિત કરેલા તજજ્ઞો અને આ યુનિવર્સિટીની વિદ્યાશાખાના શૈક્ષણિક તજજ્ઞો દ્વારા અધ્યયન સામગ્રીનું નિર્માણ કરવામાં આવે છે. તેનું નિરીક્ષણ અધ્યાપકો એકમ નિર્માતાઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે. તદ્દપરાંત ભાષાના નિષ્ણાતો દ્વારા તે મુદ્રિત થાય તે પહેલાં સંપાદિત કરવામાં આવે છે. તે જ રીતે ઓડિયો-વીડિયો કેસેટ્સ અભ્યાસક્રમના લેખકો, આજ યુનિવર્સિટીના વિષય તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે. આ રીતે નિર્માણ પામેલી અધ્યયન સામગ્રીનું પૂર્વ નિરીક્ષણ અને પુનરાવલોકન યુનિવર્સિટીના જે તે વિદ્યાશાખાના તજજ્ઞો તેમજ માધ્યમ નિષ્ણાતો દ્વારા કરવામાં આવે છે અને જરૂર જણાય ત્યાં તેનું સંપાદન પરિમાર્જન કરવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્રો, દૂરદર્શન અને આકાશવાણીમાં મોકલતાં પહેલાં આ પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવે છે.

□ અભ્યાસ-વ્યવસ્થા :

ગુણવત્તાસભર અભ્યાસસામગ્રીનું ઘરે બેઠાં અધ્યયન કરનાર વિદ્યાર્થીને ઉચિત માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી પરામર્શન વર્ગોની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. રાજ્યવ્યાપી અભ્યાસકેન્દ્રોમાં, વિદ્યાર્થી જે કેન્દ્રોમાંથી પ્રવેશ મેળવ્યો હોય તે કેન્દ્રમાં વિવિધ વિષયના તજજ્ઞો દ્વારા પરામર્શન થાય છે. તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક થવાથી વિદ્યાર્થી પોતાની મૂંઝવણનો ઉકેલ મેળવી શકે છે. જે વિષયમાં પ્રાયોગિક કાર્યની જરૂર જણાતી હોય તે વિષયમાં જરૂરી માળખાકીય સુવિધા ધરાવતા કેન્દ્રોમાં પ્રાયોગિક કાર્ય દ્વારા તાલીમ આપવામાં આવે છે.

◆ **અભ્યાસ-સામગ્રી :** યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણપદ્ધતિને અનુરૂપ અભ્યાસ-સામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોની સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસ-સામગ્રી દ્વારા ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય-ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટીની સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે બાબતની કાળજી રાખવામાં આવે છે.

□ વર્ગાક્રમ પ્રણાલી (Credit system) :

બી.એડ્. અભ્યાસક્રમમાં 30 કલાકની અધ્યયન પ્રવૃત્તિની એક ક્રેડિટ હોય છે. ઉદાહરણ તરીકે ચાર ક્રેડિટ ધરાવતા અભ્યાસક્રમને 120 કલાક ફાળવવામાં આવે છે. અભ્યાસક્રમનો ભારાંક ક્રેડિટ ગુણની પરિભાષામાં દર્શાવવામાં આવે છે. આનાથી અધ્યેતાને જે તે અભ્યાસક્રમમાં કેટલા વિદ્યાકીય કામ કરવા પડશે તે સમજવામાં મદદ મળે છે. અભ્યાસ દરમ્યાન સ્વાધ્યાયો પૂર્ણ કરવા, સત્રાંત પરીક્ષામાં અભ્યાસક્રમના બધા વિષયો અને પ્રાયોગિક કાર્યો જાગૃતિપૂર્વક પૂરા કરવા જરૂરી છે.

□ વિદ્યાર્થીસહાય વ્યવસ્થા :

વિદ્યાર્થી સ્વ-અધ્યયન અભ્યાસ-સામગ્રીનો યથાર્થ ઉપયોગ કરી શકે અને જે તે પાઠ્યક્રમના અભ્યાસમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે તથા અનુભવી પરામર્શક દ્વારા શૈક્ષણિક સહાય તથા

માર્ગદર્શન માટે રાજ્યના જુદાં જુદાં સ્થળે ફાળવવામાં આવેલ અભ્યાસકેન્દ્રોમાં સુયોગ્ય વ્યવસ્થા છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાય-સેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈ-મેઈલ દ્વારા સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

વિદ્યાર્થી સહાય સેલ અને સમિતિઓ

સેલ / સમિતિ	સંપર્ક
એન્ટી રેગીન્ગ કમિટિ	7434852687 E-mail : digish.vyas@baou.edu.in
કમિટિ ફોર પ્રિનેન્શન ઓફ સેક્સ્યુલ હેરેસમેન્ટ એટ વર્ક પ્લેસ	7434852685 E-mail : sonal.chaudhri@baou.edu.in
ગ્રીવન્સ રીએડ્રેસીસ સેલ	9978408988 E-mail : hetal.gandhi@baou.edu.in
વુમન્સ ડેવલપમેન્ટ સેલ (WDC)	7434852684 E-mail : diptiba.gohil@baou.edu.in
એસ.સી. / એસ.ટી. સેલ	9909970298 E-mail : sanjay.patel@baou.edu.in

□ એક સાથે એક કરતાં વધુ અભ્યાસક્રમ :

વિદ્યાર્થી પદવી અભ્યાસક્રમ સાથે એક ડિપ્લોમાં અભ્યાસક્રમ અથવા એક પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકશે. તેવી જ રીતે બે ડિપ્લોમાં અભ્યાસક્રમ અથવા બે પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમમાં એક સાથે પ્રવેશ મેળવી શકશે.

□ વિદ્યાર્થીઓ માટે વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ પત્રકો :

1. યુનિ. દ્વારા આયોજિત બી.એડ્.ની પરીક્ષાઓમાં બેસવા માટેનું પરીક્ષા ફોર્મ
2. વિદ્યાર્થીનું નામ-સરનામું, વિષય બદલવા માટેની અરજી
3. ડુપ્લિકેટ ઓળખપત્ર (Identity Card) મેળવવા માટેની અરજી
4. ગુણચકાસણી માટેની અરજી
5. ગૌણ વિષય / ફેકલ્ટી બદલવાની અરજી

2. યુનિવર્સિટીના નિયમો

યુનિવર્સિટી આવશ્યકતાનુસાર સમયાંતરે તેના નિયમો બદલી શકશે. વિદ્યાર્થીની નોંધણીના વર્ષની ગણના કર્યા સિવાય યુનિવર્સિટીએ જે તે સમયે બનાવેલા અદ્યતન નિયમો વિદ્યાર્થીઓને લાગુ પડશે.

❖ અનામત :

ગુજરાત સરકારના પ્રવર્તમાન નિયમો અનુસાર અનુસૂચિત જાતિ (SC), અનુસૂચિત જનજાતિ (ST), આર્થિક સામાજિક પછાતવર્ગ (SEBC) તથા શારીરિક વિકલાંગોને અનામત કક્ષામાં પ્રવેશ આપવામાં આવશે.

❖ શિષ્યવૃત્તિઓ અને ફીનું વળતર :

બી.એડ્. અભ્યાસક્રમ ઈન સર્વિસ અને વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ હોવાથી અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમમાં શિષ્યવૃત્તિ એક વખત મળવાપાત્ર છે. જે વિદ્યાર્થીઓએ પી.ટી.સી, સી.પી.એડ્., બી.પી.એડ્. જેવા અભ્યાસક્રમમાં અગાઉ શિષ્યવૃત્તિ મેળવેલ હોય તેઓને સરકારશ્રીના નિયમ મુજબ બીજીવાર મળવાપાત્ર રહેતી નથી.

❖ સરનામામાં ફેરફાર / સુધારો :

પ્રવેશાર્થીના નામ, સરનામા, જાતિ વગેરેમાં કોઈપણ પ્રકારની ભૂલ/ક્ષતિ કે અન્ય ફેરફાર હોય તો તે અંગે પ્રવેશ મેળવ્યા બાદ 60 દિવસમાં યુનિવર્સિટીના કાર્યાલય ખાતે અરજી કરવાની રહેશે. જે માટેની નિયત ફી રૂપિયા 100 ભરવાની રહેશે. (નામમાં સુધારા માટે જરૂરી આધાર પુરાવાની પ્રમાણિત નકલ તથા નિયત ફીનો ડી.ડી બિડેલો હોવો જરૂરી છે.) યુનિવર્સિટીના રેકર્ડ ઉપર જરૂરી ફેરફાર ન થાય ત્યાં સુધી જૂના સરનામે આવેલ ટપાલ/સાહિત્ય મેળવવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવાની રહેશે.

❖ સમાંતર નોંધણી :

આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ પામનાર પ્રવેશાર્થી 6 માસના સમાંતરે ચાલતા કોઈપણ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લઈ શકશે. જો કે સમાંતર સમયે ચાલતા બંને અભ્યાસક્રમોથી શરૂઆતના અભ્યાસક્રમમાં કોઈ અડચણ ઊભી થવી જોઈએ નહીં. જો કે આ બંને અભ્યાસક્રમોની પરીક્ષાની તારીખો સમાન હશે તો તે માટે યુનિવર્સિટી જવાબદાર રહેશે નહીં.

❖ અભ્યાસકેન્દ્ર પરિવર્તન :

એક વખત કોઈ એક અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશ મેળવી લીધા પછી અન્ય કેન્દ્રમાં પ્રવેશ મેળવવાનો હક રહેશે નહીં અને કોઈપણ સંજોગોમાં કેન્દ્ર બદલી આપવામાં આવશે નહીં.

❖ ફીના નિયમો :

સમગ્ર અભ્યાસક્રમની ફીનું ધોરણ પ્રવેશાર્થીઓ માટે 20,000/- પ્રવેશ પ્રક્રિયા વખતે ઉમેદવારે આ ફી રોકડેથી, ચેકથી અને ડી.ડી.થી ભરવાની રહેશે. પ્રવેશ વખતે પૂરેપૂરી ફી ન ભરનારને પ્રવેશ મેળવવાનો હક રહેશે નહીં.

એક વખત પ્રવેશ લીધા પછી કોઈપણ સંજોગોમાં ફી પરત કરવામાં આવશે નહીં.

3. શિક્ષણ વિદ્યાશાખા (School of Education)

આ યુનિવર્સિટીમાં શિક્ષણ વિદ્યાશાખાના અન્ય અભ્યાસક્રમો નીચે પ્રમાણે છે.

- (1) Ph.D. (Education)
- (2) બી.એડ્. સ્પે. એજ્યુકેશન (B.Ed. Spl. Education)
- (3) સર્ટિફિકેટ ઈન ટીચિંગ ઓફ ઈંગ્લિશ (CTE)

4. બેચલર ઓફ ઍજ્યુકેશન (બી. એડ્.) પ્રોગ્રામ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદનો બી.એડ્.નો અભ્યાસક્રમ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ સેવારત શિક્ષકોના અસરકારક અધ્યયન-અધ્યાપનની પ્રક્રિયા માટે તેમને આવશ્યક એવાં કૌશલ્યો અને ક્ષમતાઓ વિકસાવવાનો ધ્યેય ધરાવે છે. પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ શિક્ષકો સાથે તેમના અનુભવોના આદાન-પ્રદાનની તકો પૂરી પાડે છે. શાળાઓમાં સેવારત શિક્ષકોને વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતો પ્રમાણે તેમના અધ્યયન અનુભવો પસંદ કરવા માટે અને આયોજિત કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે. તદ્દુપરાંત, શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન અને શાળા પ્રબંધ જેવાં ક્ષેત્રોમાં તેમના જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ કરે છે અને તે અંગેની યોગ્ય સમજ કેળવે છે.

❖ અભ્યાસક્રમના ઉદ્દેશો :

સેવારત શિક્ષકો આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા નીચેના ઉદ્દેશો સિદ્ધ કરી શકશે.

- 1) સેવારત શિક્ષકોમાં અનુભવોનું આકલન અને વ્યવસાયિક કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવો.
- 2) વિવિધ શૈક્ષણિક પદ્ધતિઓ અને માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓના અધ્યયન અનુભવોને આયોજિત કરવાના અભિગમો અંગે મેળવેલું જ્ઞાન અને સમજ કેળવવી.
- 3) અધ્યયન અનુભવોની પસંદગી કરવા અને તેમને સંકલિત કરવાનાં કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવો.
- 4) અધ્યયન પ્રક્રિયાનું સ્વરૂપ સમજવું.
- 5) અધ્યેતાઓની વિદ્યાકીય અને અંગત સમસ્યાઓ હલ કરવાનાં કૌશલ્યો કેળવવા.
- 6) મૂલ્યાંકનની વિવિધ પ્રક્રિયાઓ અને પ્રવિધિઓ ઉપરાંત તેમના વર્ગખંડમાં ઉપયોજન અંગેનાં જ્ઞાન અને સમજ કેળવવા.
- 7) મૂલ્યાંકનનાં ઉપકરણો (સાધનો)ની પસંદગી, નિર્માણ અને ઉપયોગ અંગેનાં કૌશલ્યો કેળવવા.
- 8) શાળાપ્રબંધનાં વિવિધ પાસાઓ અંગે જાણકારી મેળવી તે અંગેની સમજ વિકસાવવી.
- 9) વિવિધ પ્રકારની અધ્યાપન અને સહાયક સેવાઓ આયોજિત કરવા અંગેની ક્ષમતાઓનો વિકાસ કરવો.
- 10) પ્રવર્તમાન સામાજિક-સાંસ્કૃતિક તેમજ રાજકીય પ્રણાલીઓમાં સામાન્ય રીતે અને શૈક્ષણિક પ્રણાલીમાં વિશિષ્ટ રીતે શિક્ષણની ભૂમિકાની કદર યોગ્યતા વિકસાવવી.

❖ અભ્યાસક્રમનું માળખું :

બી.એડ્.ના સમગ્ર અભ્યાસક્રમમાં સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ઉદાહરણો અને પ્રાસંગિક પ્રસ્તુત પરિસ્થિતિઓનો અભ્યાસક્રમના પ્રત્યેક વિષયાંગોમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. આ બાબતને આવશ્યક રીતે સૈદ્ધાંતિક પાસાઓનો પણ આધાર મળી રહે છે. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખી અભ્યાસક્રમને ચાર જૂથોમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યો છે.

જૂથ A : ફરજિયાત પાઠ્યક્રમ

જૂથ B : વિષયવસ્તુ આધારિત પદ્ધતિશાસ્ત્રના પાઠ્યક્રમો

જૂથ C : ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમો

જૂથ D : વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમો

જૂથ E : પ્રાયોગિક પાઠ્યક્રમો

❖ **અભ્યાસક્રમ વિવરણ : પ્રથમ વર્ષ**

□ **જૂથ એ : ફરજિયાત પાઠ્યક્રમ (Compulsory Paper) (12 ક્રેડિટ = 09 સૈદ્ધાંતિક + 03 પ્રાયોગિક)**

શાળાના શિક્ષક તરીકેની વ્યવસાયિક જરૂરિયાત અને અભ્યાસક્રમના વિશાળ હેતુઓને લક્ષમાં લઈને પ્રત્યેકની 04 ક્રેડિટ ધરાવતા 03 પાઠ્યક્રમો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-101	અધ્યેતા અને વિકાસનું મનોવિજ્ઞાન	3 + 1
2.	ES-102	વર્તમાન ભારતમાં શિક્ષણનાપરિમાણો	3 + 1
3.	ES-103	શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ (Learning to Teach)	3 + 1

□ **જૂથ બી : વિષયવસ્તુ આધારિત પદ્ધતિશાસ્ત્ર (Method Paper) (04 ક્રેડિટ = 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)**

શાળાના વિષયોમાં મેળવેલી લાયકાત અને શૈક્ષણિક અનુભવને ધ્યાનમાં લઈને નીચેના શાળાકીય વિષયોમાંથી ગમે તે એક વિષય પસંદ કરી શકશો. આ વિષયવસ્તુમાં ગુજરાત સરકારશ્રીના ધોરણ-8 થી ધોરણ-12ના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થાય છે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-111	ગણિતનું અધ્યાપન	3 + 1
2.	ES-112	નામાનાં મૂળતત્વોનું અધ્યાપન	3 + 1
3.	ES-113	ગુજરાતીનું અધ્યાપન	3 + 1
4.	ES-114	અંગ્રેજીનું અધ્યાપન	3 + 1
5.	ES-115	મનોવિજ્ઞાનનું અધ્યાપન	3 + 1

□ **જૂથ સી : ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમ (Foundation Paper) (04 ક્રેડિટ – 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)**

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-121	ભારતમાં પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણનો વિકાસ	3 + 1

□ **જૂથ ડી : વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમ (Optional Paper) (08 ક્રેડિટ – 06 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)**

નીચે આપેલા વિષયોમાંથી ગમે તે બે વિષય પસંદ કરવાના રહેશે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-131	શિક્ષણમાં પર્યાવરણ	3 + 1
2.	ES-132	માનવ અધિકારો અને સમુદાયવિકાસ	3 + 1
3.	ES-133	માર્ગદર્શન અને સલાહ	3 + 1
4.	ES-134	વિશિષ્ટશિક્ષણ (સ્પે. એજ્યુકેશન)	3 + 1
5.	ES-135	સમાવેશક શાળા	3 + 1
6.	ES-136	માધ્યમોનો શિક્ષણમાં વિનિયોગ	3 + 1

ઉપરના એ, બી, સી અને ડી જૂથોમાંથી અધ્યેતાએ પસંદ કરેલા વિષયોમાંના પ્રત્યેક વિષયની 04 ક્રેડિટમાંથી 01 ક્રેડિટ પ્રાયોગિક સ્વાધ્યાય માટે ફાળવામાં આવી છે.

□ **જૂથ ઈ : પ્રાયોગિકપાઠ્યક્રમ (Practical) (06 ક્રેડિટ પ્રાયોગિકકાર્ય)**

અભ્યાસક્રમના વિષયોની આ શ્રેણીમાં કૌશલ્યના વિકાસ ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક કાર્ય જે તે સંબંધિત વિષયોના વિષયવસ્તુને અનુલક્ષીને તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક અનુભવ નીચેના ત્રણ પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમોને અનુસરીને આપવામાં આવશે. પ્રાયોગિકકાર્ય ધોરણ-8 થી ધોરણ- 12 માં જ કરવાનું રહેશે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	પ્રાયોગિક
1.	ES-141	વર્કશોપ આધારિત પ્રાયોગિકકાર્ય	2
2.	ES-142	પ્રાયોગિકપાઠ (એક વિષય પદ્ધતિ)	4

❖ **અભ્યાસક્રમ વિવરણ : દ્વિતીય વર્ષ**

□ **જૂથ એ : ફરજિયાત પાઠ્યક્રમ (Compulsory Paper) (12 ક્રેડિટ = 09 સૈદ્ધાંતિક + 03 પ્રાયોગિક)**

શાળાના શિક્ષક તરીકેની વ્યવસાયિક જરૂરિયાત અને અભ્યાસક્રમના વિશાળ હેતુઓને લક્ષમાં લઈને પ્રત્યેકની 04 ક્રેડિટ ધરાવતા 03 પાઠ્યક્રમો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-201	શૈક્ષણિક પ્રૌદ્યોગિકી અને ICT	3 + 1
2.	ES-202	માપન અને મૂલ્યાંકન	3 + 1
3.	ES-203	અધ્યયન અધ્યાપન સામગ્રી વિકાસ	3 + 1

□ **જૂથ બી : વિષયવસ્તુ આધારિત પદ્ધતિશાસ્ત્ર (Method Paper) (04 ક્રેડિટ = 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)**

શાળાના વિષયોમાં મેળવેલી લાયકાત અને શૈક્ષણિક અનુભવને ધ્યાનમાં લઈને નીચેના શાળાકીય વિષયોમાંથી ગમે તે એક વિષય પસંદ કરી શકશો. આ વિષયવસ્તુમાં ગુજરાત સરકારશ્રીના ધોરણ-8 થી ધોરણ-12ના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થાય છે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-211	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનું અધ્યાપન	3 + 1
2.	ES-212	વાણિજ્ય વ્યવસ્થાનું અધ્યાપન	3 + 1
3.	ES-213	સામાજિક વિજ્ઞાનનું અધ્યાપન	3 + 1
4.	ES-214	સંસ્કૃતનું અધ્યાપન	3 + 1
5.	ES-215	હિન્દીનું અધ્યાપન	3 + 1

□ **જૂથ સી : ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમ (Foundation Paper) (04 ક્રેડિટ – 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)**

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સશીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-221	જીવન કૌશલ્ય માટેનું શિક્ષણ	3 + 1

□ **જૂથ ડી : વેકલ્ટિવ પાઠ્યક્રમ (Optional Paper) (08 ક્રેડિટ – 06 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)**

નીચે આપેલા વિષયોમાંથી ગમે તે બે વિષય પસંદ કરવાના રહેશે.

અનુ.નં.	કોર્સકોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનુંનામ)	સૈદ્ધાંતિક+ પ્રાયોગિક
1.	ES-231	અધિક્ષક નિરીક્ષક	3 + 1
2.	ES-232	સમાજના વિશિષ્ટ વર્ગોનું શિક્ષણ/કન્યા કેળવણી	3 + 1
3.	ES-233	સાહિત્ય દ્વારા શિક્ષણ	3 + 1
4.	ES-234	દૂરવર્તી શિક્ષણ	3 + 1
5.	ES-235	યોગ શિક્ષણ	3 + 1
6.	ES-236	ઈ-લર્નિંગ	3 + 1

□ **જૂથ ઈ : પ્રાયોગિક પાઠ્યક્રમ (Practical) (10 ક્રેડિટ પ્રાયોગિકકાર્ય)**

અભ્યાસક્રમના વિષયોની આ શ્રેણીમાં કૌશલ્યના વિકાસ ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક કાર્ય જે તે સંબંધિત વિષયોના વિષય વસ્તુને અનુલક્ષીને તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

પ્રાયોગિક અનુભવ નીચેના ત્રણ પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમોને અનુસરીને આપવામાં આવશે. પ્રાયોગિક કાર્ય ધોરણ 8 થી 12માં જ કરવાનું રહેશે.

અનુ.નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	પ્રાયોગિક
1.	ES-241	વર્કશોપ આધારિત પ્રાયોગિક કાર્ય	2
2.	ES-242	પ્રાયોગિક પાઠ (એક વિષય પદ્ધતિ)	4
3.	ES-243	શાળા આધારિત પ્રાયોગિક કાર્ય	4

❖ **શિક્ષણ પદ્ધતિ :**

બી.એડ્.ના અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત બહુમાધ્યમ અભિગમનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે. અર્થાત્ સ્વઅધ્યયન મુદ્રિત સામગ્રી, દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો, સ્વાધ્યાયપત્રો, માર્ગદર્શન-સલાહ સત્રો અને શાળા તેમજ વર્કશોપમાં પ્રાયોગિક કાર્યનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

❖ **મુદ્રિત સામગ્રી :**

મુદ્રિત સામગ્રીમાં અભ્યાસક્રમના સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક ઘટકોનો સમાવેશ થાય છે. તે વિવિધ વિભાગો (ખંડ)ના સ્વરૂપે આપવામાં આવે છે. દરેક વિભાગ (બ્લોક)માં 3 થી 5 જેટલા એકમોનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા અભ્યાસ સામગ્રી અને સ્વાધ્યાયો નક્કી કરેલા અભ્યાસકેન્દ્રો પર પહોંચાડવામાં આવે છે. આ અભ્યાસ સામગ્રી વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ સમયે મેળવવાની રહેશે. જો વિદ્યાર્થી તે અભ્યાસ સામગ્રી કોઈપણ કારણોસર મેળવશે નહીં તો તેને માટે યુનિવર્સિટી જવાબદાર રહેશે નહિ.

❖ **સ્વાધ્યાયો :**

સ્વાધ્યાયોએ શિક્ષણ પદ્ધતિના અંતર્ગત તેના અનિવાર્ય (ફરજિયાત) ભાગરૂપે છે. પ્રત્યેક સૈદ્ધાંતિક પાઠ્યક્રમ માટે ટ્યૂટર (અધ્યાપક) દ્વારા મૂલ્યાંકન કરવામાં આવતા ત્રણ સ્વાધ્યાયો દરેક પ્રશિક્ષણાર્થીએ તૈયાર કરવાના હોય છે. બે સ્વાધ્યાયો સૈદ્ધાંતિક પાઠ્યક્રમ આપવાનું દરેક પ્રશિક્ષણાર્થી માટે ફરજિયાત છે. એટલે કે 14 જેટલા સૈદ્ધાંતિક સ્વાધ્યાયાર્થીના ગ્રેડ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે જેના 42 સ્વાધ્યાયો તૈયાર કરવાના હોય છે. જેમાંથી દરેક વિષયમાં એક ફરજિયાત પ્રાયોગિક સ્વાધ્યાય તૈયાર કરવાનો રહેશે. આ સ્વાધ્યાયો તૈયાર કરીને તેને પરત કરવાની નિયત તારીખ સુધીમાં અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાના રહેશે. દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે. સ્વાધ્યાયકાર્યમાં નાપાસ થયેલ વિદ્યાર્થીએ જે-તે વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્ય ફરીથી લખવાના રહેશે. પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષની સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસતા પહેલાં સ્વાધ્યાયકાર્ય અને પ્રાયોગિક કાર્ય પૂર્ણ કરવા ફરજિયાત છે. અન્યથા સત્રાંત પરીક્ષાનું પરિણામ રદ કરવામાં આવશે.

◆ **સ્વાધ્યાય કાર્યોના નિયમો :**

- યુનિવર્સિટી દ્વારા ચલાવવામાં આવતાં સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં સતત મૂલ્યાંકન માટે નિયત કરેલ સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવવાના હોય છે.
- સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીઓએ પાઠ્યક્રમદીઠ બે સૈદ્ધાંતિક અને એક પ્રાયોગિક સ્વાધ્યાયકાર્યો Tutor Marked Assignment (TMA) તૈયાર કરવાના રહેશે.
- જે તે અભ્યાસક્રમના વિદ્યાર્થીએ Tutor Marked Assignment (TMA) સ્વાધ્યાયકાર્યોની એક નકલ પોતાની પાસે રાખી મૂળ નકલ નિયત સમયમર્યાદામાં અભ્યાસકેન્દ્ર ખાતે જમા કરાવવા. તેમજ મૂલ્યાંકન થયેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી પરત મેળવી લેવાના રહેશે.
- દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે. વિદ્યાર્થીએ જે-તે વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં નાપાસ થયેલ વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્ય ફરીથી લખવાના છે.
- દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યો અલગ-અલગ ફુલસ્કેપ બુકમાં તૈયાર કરવા જરૂરી છે.
- દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યમાં જવાબ સાથે પ્રશ્ન નંબર લખવો જરૂરી છે.
- સ્વાધ્યાયકાર્યમાં આપેલ સૂચના મુજબ સ્વાધ્યાયકાર્યોના જવાબો તૈયાર કરવા.
- પાઠ્યક્રમદીઠ નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આપેલાં સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે અભ્યાસકેન્દ્રો પરથી પરત મળે છે.

◆ **પ્રાયોગિક કાર્યો :** જે અભ્યાસક્રમમાં પ્રાયોગિકકાર્યો નિર્ધારિત હોય તે માટે જરૂરી સાધન સુવિધા ધરાવતી સંસ્થાઓમાં વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવે છે .

◆ **પ્રાયોગિક કાર્યોનું આયોજન :**

પ્રાયોગિક કાર્યો શાળાઓ અને અભ્યાસકેન્દ્રો તરીકે પસંદ કરવામાં આવેલી માધ્યમિક શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણ કોલેજોમાં હાથ ધરવામાં આવશે. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમોમાં શાળા-આધારિત તેમજ વર્કશોપ આધારિત પ્રાયોગિક કાર્યો, પ્રાયોગિક કાર્ય આધારિત સ્વાધ્યાયો અને પ્રત્યક્ષ વર્ગ શિક્ષણનો સમાવેશ થાય છે. આ બધી પ્રવૃત્તિઓ માધ્યમિક શાળામાં કરવામાં આવશે. તદ્દુપરાંત 24 દિવસના સમયગાળામાં બે પ્રાયોગિક કાર્યસત્રો એટલે કે બે વર્ષના અભ્યાસક્રમના

ગાળા દરમિયાનમાં પ્રતિવર્ષ 12 દિવસનાં કાર્યસત્રો યોજવામાં આવશે. જે વિદ્યાર્થીએ ફરજિયાત કરવાનાં રહેશે. વિદ્યાર્થીએ કાર્યસત્ર(વર્કશોપ)માં હાજરી બાબતે કોઈપણ જાતની છૂટછાટ આપવામાં આવશે નહીં. આ કાર્યસત્રો પ્રશિક્ષણાર્થીઓનાં કૌશલ્યો અને ક્ષમતાઓના વિકાસ માટે અભ્યાસકેન્દ્ર અથવા યુનિવર્સિટી નક્કી કરે તે સ્થળે વિદ્યાર્થીઓ સાથેના આદાન-પ્રદાન યુક્ત સન્મુખ(Face to Face) શિક્ષણનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવશે. આ અભ્યાસક્રમ વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ હોવાથી સંપર્ક વર્ગો તેમજ સન્મુખ શિક્ષણ કાર્યક્રમમાં લઘુત્તમ 80 ટકા હાજરી જરૂરી છે. પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ અધ્યાપન કૌશલ્યો અને ક્ષમતાઓના વિકાસ માટે જે તે શાળા/સંસ્થાના આચાર્યની વિધિસર મંજૂરી મેળવીને શાળાના સુપરવાઈઝર/આચાર્યના માર્ગદર્શન નીચે જરૂરી એવાં 40 પ્રાયોગિક કાર્યો અને પ્રવૃત્તિઓ કરવાની રહેશે. સમગ્રતયા દરેક પ્રશિક્ષણાર્થીઓ લગભગ 300 કલાક જેટલો સમય સંપર્ક માટેના સમય તરીકે ફરજિયાત ગાળવો જોઈશે.

❖ માર્ગદર્શન :

◆ માર્ગદર્શન (સંપર્ક) સત્રો :

સામાન્ય રીતે સંપર્કસત્રોનું આયોજન જે-તે અભ્યાસકેન્દ્રો પર પ્રતિ સપ્તાહના અંતે (શનિ-રવિવારે) અને જાહેર રજાઓ દરમિયાન યોજવામાં આવશે. સામાન્ય સમયપત્રક મુજબ અભ્યાસકેન્દ્રના સંચાલક આ સત્રો યોજવાનો નિર્ણય લેશે. અભ્યાસકેન્દ્રના સંચાલકો (Co-ordinators) સંપર્કવર્ગોનું સમયપત્રક તૈયાર કરીને જણાવશે. આ સંપર્કવર્ગો દરમિયાન મુદ્રિત અભ્યાસ સામગ્રીના મુદ્દાઓ અને દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમોના કેટલાક મુદ્દાઓનું વિદ્યાર્થીઓ સાથે આદાન-પ્રદાન કરીને સ્પષ્ટીકરણ કરવામાં આવશે.

◆ પરામર્શન વર્ગો : અભ્યાસ - સામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન અને મદદ પૂરી પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો પર તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

◆ મૂલ્યાંકન :

સૈદ્ધાંતિક (Theory) અને પ્રાયોગિક કાર્ય માટેની મૂલ્યાંકન પ્રણાલી

સૈદ્ધાંતિક વિષયો :

સૈદ્ધાંતિક વિષયોમાં મૂલ્યાંકનના ત્રણ પાસાઓ સમાવિષ્ટ છે.

- પ્રત્યેક એકમમાં આપવામાં આવેલા સ્વ-અધ્યયન માટેના સ્વાધ્યાયો (કેડિટ સિવાયના)
- સમયાંતરે યોગ્ય સમયવિધિમાં આપવામાં આવેલાં સ્વાધ્યાયપત્રોના સ્વાધ્યાયોનું સતત મૂલ્યાંકન. આ મૂલ્યાંકનનો ભારાંક દરેક વિષયમાં 30% જેટલો રહેશે. (બે ઉત્તમ ગુણવત્તાયુક્ત સ્વાધ્યાયો) (ત્રણમાંથી બે)ના ગુણાંકનને વિદ્યાર્થીના પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થવા માટે ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.
- સત્રાંત પરીક્ષામાં દરેક વિષયમાં ભારાંક 70% જેટલું રહેશે. સત્રાંત પરીક્ષાનો કાર્યક્રમ જે તે કેન્દ્રના નોટિસ બોર્ડ પર અને યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ ઉપર www.baou.edu.in એક માસ અગાઉ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. આ માટે તેમના પરીક્ષાનાં આવેદનપત્રો આપેલ સમય મર્યાદા (30 જુલાઈ સુધી)માં ભરીને જે તે કેન્દ્રમાં જમા કરાવવા ફરજિયાત છે.

◆ પ્રાયોગિક :

પ્રાયોગિક વિષયો માટેની પરીક્ષાના ત્રણ પાસા છે.

- (a) પ્રાયોગિક વર્કશોપમાં કામગીરીનું મૂલ્યાંકન (ES-141, ES-241) - ક્રેડિટ 4
 (b) પ્રાયોગિક પાઠોનું મૂલ્યાંકન (બે વિષય પદ્ધતિ) (4 + 4) (ES-142, ES-242) - ક્રેડિટ 8
 (c) શાળા આધારિત પ્રવૃત્તિઓ અને પ્રત્યક્ષ વર્ગ શિક્ષણ (ES-243) - ક્રેડિટ 4

વિદ્યાર્થીએ દરેક વિષયમાં ઓછામાં ઓછો C ગ્રેડ મેળવવાનો રહેશે. સતત મૂલ્યાંકન અને સત્રાંત પરીક્ષામાં C ગ્રેડ મેળવવાનો રહેશે. જો કે અભ્યાસક્રમમાં સફળતાપૂર્વક ઉત્તીર્ણ થવા માટે બધાની સરેરાશ કરતાં ઓછામાં ઓછા B ગ્રેડ મેળવવાનો રહેશે.

જો વિદ્યાર્થીએ કોઈ વિષયની સત્રાંત પરીક્ષા કોઈ કારણસર આપી શક્યો ન હોય તો તે તેના પછીની સત્રાંત પરીક્ષા આપી શકશે. જ્યાં સુધી વિદ્યાર્થી ઓછામાં ઓછો પાસ ગ્રેડ મેળવે નહિ ત્યાં સુધી આ સુવિધા ચાલુ રાખી શકાશે, પરંતુ પ્રવેશ પામીને નોંધણી કરાવ્યા પછી નોંધણી તારીખથી પાંચ વર્ષ સુધી આ સુવિધા પ્રાપ્ત કરી શકશે.

વર્ગીકન (grade) પદ્ધતિમાં વર્ણ (અક્ષર)નો ઉપયોગ સતત મૂલ્યાંકન અને સત્રાંત પરીક્ષાનું વર્ગીકન કરવા માટે કરવામાં આવશે. અક્ષરસહિતનાં વર્ગીકન (grades) નીચે મુજબ છે.

Letter Grade	Qualitative Level	Grade Point Average	Percentage Equivalent	Classification of Final Result
O	Outstanding	8.5 – 10.0	Above 85 (85 – 100)	First class with Distinction
A ⁺	Excellent	7.0 – 8.49	70.00 – 84.99	
A	Very Good	6.0 – 6.99	60.00 – 69.99	First class
B ⁺	Good	5.5 – 5.99	55.00 – 59.99	Higher Second Class
B	Fair / Average	5.0 – 5.49	50.00 – 54.99	Second Class
C	Satisfactory	4.0 – 4.99	40.00 – 49.99	Pass Class
D	Dropped / Fail	Below 4.0	Below 40	Dropped / Fail

જે તે પરીક્ષાર્થી સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમમાં પ્રત્યેકમાં એવરેજ B ગ્રેડ મેળવશે તેને ઉત્તીર્ણ જાહેર કરવામાં આવશે.

5. બી.એડ્. પ્રવેશના નિયમો

ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ માત્ર પ્રવેશ પરીક્ષામાં મેળવેલ ગુણના આધારે તૈયાર થયેલ મેરિટના ધોરણે જ આપવામાં આવશે. જે વિદ્યાર્થીઓ યુનિવર્સિટીએ નિયત કરેલાં લાયકાતના ધોરણોમાં સમાવિષ્ટ થતા હશે તેમને જ પ્રવેશ આપવામાં આવશે. તેથી કોઈપણ પ્રવેશાર્થીએ કોઈપણ ખાનગી વ્યક્તિ અથવા સંસ્થાએ આપેલાં વચનોથી ગેરમાર્ગે દોરવાઈ જવું નહીં.

(1) માધ્યમ:

બી.એડ્.ના અભ્યાસક્રમનું માધ્યમ માત્ર ગુજરાતી જ રહેશે.

(2) પ્રવેશ માટેની લાયકાત :

- 1) NCTE (National Council for Teacher Education)ની શૈક્ષણિક સંસ્થામાંથી સ્નાતક, ડિપ્લોમા (PTC, D.Ed. D.El.Ed. C.P.Ed., B.P.Ed.) વગેરે (સંસ્થાના NCTE કોડ નંબર સાથેનું પ્રમાણપત્ર જોડવું Face to Face Mode) ઔપચારિક અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરેલ હોય તેવા શિક્ષકો નોકરીમાં કાર્યરત (Inservice Teachers) અરજી કરી શકશે અને ઉમેદવાર હાલ શિક્ષક તરીકે સરકાર માન્ય પ્રાથમિક, માધ્યમિક કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં (બી.એડ્. અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ પ્રક્રિયાના સમય સુધી) લઘુત્તમ બે વર્ષની પૂર્ણ સમયની સવેતન સેવાઓ આપતા હોવા જોઈએ તેમજ માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી સાયન્સ, કોમર્સ અને આર્ટ્સ વિદ્યાશાખામાં લઘુત્તમ 50% ગુણ અને ઈજનેરી/તકનીકી વિદ્યાશાખામાં મુખ્ય વિષય ગણિત, વિજ્ઞાન વિષયમાં 50% ગુણ સાથે સ્નાતક/અનુસ્નાતક થયેલ હોવો જોઈએ. (SC/ST વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ મેળવવા 5% ગુણની છૂટછાટ)
- 2) આચાર્ય દ્વારા અપાયેલું અનુભવનું પ્રમાણપત્ર જિલ્લા શિક્ષણ વિભાગના માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં સરકારી નોકરી કરનારે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી (DEO) પ્રાથમિકમાં નોકરી કરનારે જિલ્લા પ્રા. શિક્ષણાધિકારીશ્રી (DPEO) અથવા શાસનાધિકારીશ્રી (A.O.)દ્વારા પ્રતિહસ્તાક્ષર કરેલું પ્રમાણિત હોવું જોઈએ અને બિનસરકારી પ્રાથમિક, માધ્યમિક કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક તરીકે નોકરી કરનારે શાળાના નોંધણી નંબરવાળા લેટરપેડ પર પ્રિન્સિપાલ દ્વારા પ્રતિહસ્તાક્ષર કરેલું પ્રમાણિત હોવું જોઈએ.

(3) અભ્યાસક્રમની સમયમર્યાદા :

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ સમયમર્યાદા બે વર્ષની રહેશે. આમ છતાં, અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવા માટેની મહત્તમ સમયમર્યાદા પાંચ વર્ષની રહેશે. જે તે પ્રવેશાર્થીએ તેનો અભ્યાસક્રમ આ સમયમર્યાદામાં પૂર્ણ કરવાનો રહેશે. ત્યારબાદ આ અભ્યાસક્રમમાં પુનઃપ્રવેશ મેળવી શકાશે નહીં.

(4) પ્રવેશ પરીક્ષા :

બી.એડ્.માં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા ઉમેદવારોએ પ્રવેશ પરીક્ષામાં બેસવું ફરજિયાત છે. પ્રવેશ પરીક્ષામાં 40% એટલે કુલ ગુણ (150 માંથી 60) ગુણ મેળવનાર પ્રવેશપાત્ર બનશે. પ્રવેશ પરીક્ષા તા. 28/10/2018ને રવિવારના રોજ યુનિવર્સિટી દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ પરીક્ષા કેન્દ્રો પર 12:00 થી 2:30 કલાકે યોજાશે. પરીક્ષાર્થીએ જે તે પરીક્ષા કેન્દ્ર પર સવારે 11:00 કલાકે પરીક્ષા કેન્દ્ર પર યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પરથી ડાઉનલોડ કરેલ (Hall Ticket) સાથે ઉપસ્થિત થવાનું રહેશે **Hall Ticket વગર વિદ્યાર્થીને પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે નહીં.**

પરીક્ષાકેન્દ્ર પસંદ કરી તેનો કોડ પ્રવેશફોર્મમાં ભરવો તમે પસંદ કરેલ કેન્દ્ર પર જ પ્રવેશ-પરીક્ષા આપવાની રહેશે.

પ્રવેશ પરીક્ષા અંગેની ધ્યાનપાત્ર બાબતો :

1. પ્રવેશ પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં બે પાર્ટ A અને B રહેશે.

પ્રશ્નપત્ર બહુવિકલ્પ પ્રકારનું 150 પ્રશ્નોવાળું રહેશે. જે પૈકી પાર્ટ A માં 100 પ્રશ્નો (1 થી 100) તથા પાર્ટ B માં 50 પ્રશ્નો (101 થી 150) રહેશે. સમય 2:30 કલાકનો રહેશે.

પાર્ટ-A : સામાન્ય જ્ઞાન-શિક્ષણ વિષયક અને અન્ય તેમાં નીચેના ઘટકોનું પરીક્ષણ કરવામાં આવશે.

વિભાગ- 1. સામાન્ય અંગ્રેજી અર્થગ્રહણ (General English Comprehension)

વિભાગ- 2. તાર્કિક અને પૃથક્કરણીય કાર્યકારણ સંબંધ (Logical & Analytical Reasoning)

વિભાગ- 3. શૈક્ષણિક અને સામાન્ય સચેતતા (સમાનતા) (Educational & General/Awareness)

વિભાગ- 4. અધ્યાપન-અધ્યયન પ્રક્રિયા અને શાળા (Teaching-Learning & the School)

પાર્ટ- B : વિષયવસ્તુ - પ્રવર્તમાન (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ પ્રકાશિત જે તે વર્તમાન વિષયનો ધોરણ-6 થી ધોરણ-12 સુધીનો અભ્યાસક્રમ)

(5) વિષયો :

નીચે મુજબ આપેલ કોઠા પ્રમાણે પ્રવેશ પરીક્ષાનો વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે.

(01) ગુજરાતી, (02) હિન્દી, (03) અંગ્રેજી, (04) ગણિતશાસ્ત્ર, (05) વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી, (06) સામાજિક વિજ્ઞાન (07) સંસ્કૃત (08) વાણિજ્ય વ્યવસ્થા (09) નામાના મૂળતત્ત્વો (10) મનોવિજ્ઞાન. દરેક પરીક્ષાર્થીએ આ વિષયોમાંથી ગમે તે એક વિષયની પરીક્ષા આપવાની રહેશે.

ક્રમ	વિદ્યાશાખા	સ્નાતક/અનુસ્નાતક પદવીનો મુખ્ય વિષય	બી.એડ. પ્રવેશ પરીક્ષામાં પસંદગી કરવાનો વિષય
1.	સાયન્સ	ગણિત, આંકડાશાસ્ત્ર	ગણિત
2.		રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, ભૌતિકશાસ્ત્ર, વનસ્પતિશાસ્ત્ર	વિજ્ઞાન
3.	કોમર્સ/મેનેજમેન્ટ	નામાના મૂળતત્ત્વો, આંકડાશાસ્ત્ર	નામાના મૂળતત્ત્વો
4.		વાણિજ્ય	વાણિજ્ય
5.	આર્ટ્સ	ઈતિહાસ, સમાજશાસ્ત્ર, રાજ્યશાસ્ત્ર, ભૂગોળ અને નાગરિકશાસ્ત્ર	સમાજવિદ્યા
6.		ગુજરાતી	ગુજરાતી
7.		હિન્દી	હિન્દી
8.		અંગ્રેજી	અંગ્રેજી
9.		સંસ્કૃત	સંસ્કૃત
10.		મનોવિજ્ઞાન	મનોવિજ્ઞાન

અગત્યની સૂચના : સ્નાતક/અનુસ્નાતક પદવીના મુખ્ય વિષય સિવાય અન્ય વિષયમાં પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકાશે નહિ.

(6) મેરિટ નક્કી કરવાની પદ્ધતિ :

પ્રવેશ પરીક્ષાના કુલ 150 ગુણમાંથી મેળવેલા ગુણને આધારે મેરિટ નક્કી કરવામાં આવશે. પ્રવેશ મેરિટ ગુણને આધારે આપવામાં આવશે.

નોંધ : જ્યાં બે ઉમેદવારોના મેરિટના ગુણ સરખા થતા હશે ત્યાં નોકરીના અનુભવના પૂરા વર્ષો ધ્યાનમાં લઈને અગ્રતાક્રમ નક્કી કરવામાં આવશે. મેળવેલા ગુણ અને અનુભવના વર્ષો સમાન થતા હોય તેવાં કિસ્સામાં અગ્રતાક્રમ નક્કી કરવા માટે ઉમેદવારની જન્મતારીખ ધ્યાનમાં લેવાશે.

(7) અનામત અને ઓપન બેઠકો :

1. અનુસૂચિત જાતિ (SC)	-	07 ટકા
2. અનુસૂચિત જનજાતિ (ST)	-	15 ટકા
3. સામાજિક-આર્થિક પછાત વર્ગ (SEBC)	-	27 ટકા
4. બિન અનામત (OPEN)	-	50 ટકા
5. કાશ્મીરી વિસ્થાપિતો (Kashmiri Migrants)	-	01 ટકા

(8) વિકલાંગ /અંધ ઉમેદવારો માટે :

(અ) વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે કુલ બેઠકોની 3 % બેઠકો ફાળવવામાં આવશે. તે પૈકી 1 % બેઠક અંધ ઉમેદવારો માટે ફાળવવામાં આવી છે. પરંતુ આ 3 % બેઠકો ઓપન, એસ.સી, એસ.ટી, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગમાં સમાવી લેવામાં આવી છે. એટલે અનામતની કુલ ટકાવારી 50% રહેશે.

(બ) (વિકલાંગ) કક્ષાનો લાભ લેવા ઈચ્છનાર ઉમેદવારોને સિવિલ સર્જનનું ફોટા સાથેનું પ્રમાણપત્ર અરજીપત્રક સાથે અચૂક જોડવાનું રહેશે. અંધ સિવાયના શારીરિક વિકલાંગ (Physical Handicap) ઉમેદવારો ઓછામાં ઓછી 40 ટકા અને વધુમાં વધુ 60 ટકા વિકલાંગતા ધરાવતા હશે તો જ તેઓ મેરિટના આધારે પ્રવેશપાત્ર થશે. આમ છતાં, વિકલાંગતા તેમના અભ્યાસ દરમિયાન જરૂરી કામ કરવા માટે અવરોધક હોવી જોઈએ નહીં. આ માટે બી.એડ્. પ્રવેશ સમિતિનો નિર્ણય આખરી ગણાશે.

(ક) વિકલાંગતા ધરાવતા ઉમેદવારો વિકલાંગતા જાહેર ન કરીને અન્ય કેટેગરીમાં પ્રવેશ મેળવી શકશે નહિ અને જો તે રીતે પ્રવેશ મેળવ્યો હશે તો તે રદ થવાને પાત્ર છે અને તેઓની ભરેલી ફી જપ્ત થશે.

(9) અનામત બેઠકનો લાભ લેવા ઈચ્છતા ઉમેદવારોએ સક્ષમ અધિકારીનું જાતિનું અઘતન પ્રમાણપત્ર અરજીપત્રક સાથે જોડવું ફરજિયાત રહેશે અન્યથા અરજીપત્રક રદ થશે.

(10) SEBC કક્ષા માટે “ઉન્નત વર્ગમાં (કિમિલેયરમાં) સમાવેશ થતો નથી” તેવું દર્શાવતું સક્ષમ અધિકારીનું તેવા 31, માર્ચ 2018 પછીનું પ્રમાણપત્ર પ્રવેશ ફોર્મ સાથે જોડવાનું રહેશે. તેમ નહીં કરનાર ને આ અનામત કેટેગરીનો લાભ મળશે નહીં. પ્રવેશાર્થીએ SEBCનું કિમિલેયર ત્રણ વર્ષની સમયમર્યાદાવાળું જોડેલું હોય તો તેવા પરીક્ષાર્થીએ પોતાની આવકનું ફોર્મ-16 જોડવું આવશ્યક છે.

(11) જાતિ પ્રમાણપત્ર અથવા કિમિલેયર સર્ટિફિકેટની પ્રમાણિત નકલ અરજીપત્રક સાથે રજૂ કરેલ નહીં હોય તો તેવા ઉમેદવારને જે તે કેટેગરીનો લાભ મળશે નહીં પાછળથી કોઈપણ સંજોગોમાં કેટેગરી બદલવામાં આવશે નહીં.

(12) અનામત કક્ષાની બેઠકો માટે મેરિટ યાદીને અનુસર્યા બાદ જો અનામત કક્ષાની બેઠકો ખાલી રહેશે તો તે તે SEBCની બેઠકો ઓપન કેટેગરીમાં તબદીલ કરી શકાશે, SC/STની ખાલી બેઠકો SC/STમાં અરસ-પરસ ભરવામાં આવશે. ત્યારબાદ બેઠકો ખાલી રહેશે તો ઓપન કેટેગરીમાં તબદીલ કરી શકાશે.

(13) અભ્યાસકેન્દ્રની પસંદગી

- (1) યુનિવર્સિટી દ્વારા નિયત થયેલાં અભ્યાસકેન્દ્રોમાં નિયત થયેલી બેઠકો પર પ્રવેશાર્થીઓને મેરિટ અનુસાર જ પ્રવેશ આપવામાં આવશે.
- (2) અભ્યાસકેન્દ્રમાં અનામત બેઠકોનું પ્રમાણ જાળવવામાં આવશે.
- (3) જે તે અભ્યાસકેન્દ્રોમાં ફાળવેલ તમામ બેઠકો મેરિટ અનુસાર ભરાઈ ગયા પછી તાલીમાર્થીઓના મેરિટના ધોરણે અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રોમાં ખાલી રહેલી જગ્યામાં પ્રવેશ મેળવી શકાશે.
- (4) પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા જ્યારે પ્રવેશ આપવામાં આવશે ત્યારે પ્રવેશાર્થીઓને અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરવાની તક આપવામાં આવશે. પ્રવેશાર્થીએ એક વખત અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી ફી ભર્યા બાદ કોઈપણ સંજોગોમાં અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી આપવામાં આવશે નહિ તથા ભરેલી ફી પણ પાછી મળશે નહીં.

(14) વિષય પસંદગી

- (1) પ્રવેશ ફોર્મ ભરતી વખતે વિદ્યાર્થી એ જે વિષય પ્રથમ પદ્ધતિ તરીકે પસંદ કરેલ હશે તે જ વિષયની પરીક્ષા આપવાની રહેશે. જેમાં પાછળથી કોઈ પણ સંજોગોમાં ફેરફાર કરવામાં આવશે નહીં.
- (2) બી.એડ્.માં બીજી વિષય પદ્ધતિનો વિષય પ્રવેશ લેતી વખતે સ્નાતક/અનુસ્નાતક પદવીના મુખ્ય વિષયને ધ્યાનમાં રાખી પ્રવેશ પરીક્ષાનો વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે. આ ઉપરાંત જૂથ Dમાં દર્શાવેલ વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમ ક્ષેત્રોમાંથી ગમે તે બે પ્રતિવર્ષ વિશિષ્ટ વિષયક્ષેત્ર પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા પ્રવેશ સમયે નક્કી કરી આપવામાં આવશે.

6. સામાન્ય નિયમો

1. પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા પ્રવેશ પરીક્ષા બી.એડ્. અંદાજિત કાર્યક્રમ મુજબ યોજવામાં આવશે. પ્રવેશ પરીક્ષાનો સમય અઢી કલાકનો રહેશે. પ્રવેશ પરીક્ષા નહિ આપનાર પ્રવેશાર્થીને કોઈપણ સંજોગોમાં પ્રવેશ આપી શકાશે નહીં.
2. બી. એડ્. માટેનાં આવેદનપત્રો બી.એડ્. અંદાજિત કાર્યક્રમ મુજબ યુનિવર્સિટી ખાતે પહોંચતા કરવાના રહેશે. આ તારીખ પછી આવેલ અરજીપત્રકો કોઈપણ સંજોગોમાં સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
3. પ્રવેશ પરીક્ષામાં મેરિટમાં આવનાર ઉમેદવારોને નિયત તારીખ, સમય અને સ્થળે પ્રવેશ કાર્યવાહી માટે બોલાવવામાં આવશે ઉમેદવારે સ્વખર્ચે જાતે પોતાનો ક્રમ આવે ત્યાં સુધી હાજર રહેવું ફરજિયાત છે. કોઈપણ કારણસર વિદ્યાર્થી હાજર રહેશે નહીં તો તે પ્રવેશપાત્ર થશે નહીં. તે પ્રવેશ મેળવવાની પાત્રતા ગુમાવશે. આ બાબતની ફરિયાદ કે રજૂઆત પાછળથી ધ્યાનમાં લેવાશે નહીં અને કોઈપણ સંજોગોમાં પાછળથી પ્રવેશ આપવામાં આવશે નહીં.
4. ખોટી, અધૂરી, વિરોધાભાસી, અસ્પષ્ટ વિગતોવાળું અને અધૂરા પ્રમાણપત્રોવાળું અને સહી-સિક્કા વગરનું અરજીપત્રક અસ્વીકાર્ય ગણાશે.
5. અરજીપત્રક તમને આપેલ ક્વરમાં જ જરૂરી પ્રમાણપત્રોની પ્રમાણિત નકલ સાથે રજિસ્ટર્ડ એ. ડી. કે સ્પીડ પોસ્ટથી મોકલવું અથવા યુનિવર્સિટી કાર્યાલયમાં ઓફિસ સમય દરમિયાન રવિવાર અને જાહેર રજાઓ સિવાયના દિવસે રૂબરૂમાં આપી શકાશે.

6. અરજીપત્રક નક્કી કરેલ છેલ્લી તારીખ પછી પોસ્ટ દ્વારા કે રૂબરૂમાં કોઈપણ સંજોગોમાં અરજીપત્રક સ્વીકારવામાં આવશે નહીં. આ માટે કોઈએ પ્રયત્ન કરવો નહીં કે દબાણ કરવું નહીં. તેમ કરનારને કાયમ માટે પ્રવેશ માટે ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે.
7. પ્રવેશ સમયે ઉમેદવારોએ અસલ પ્રમાણપત્રો રજૂ કરવાનાં રહેશે. પ્રવેશસમિતિ દ્વારા તેમની ચકાસણી કરાશે. પ્રવેશ અરજીમાં ભરેલી વિગતો, પ્રમાણપત્રો અને ગુણપત્રકોમાં જો કોઈ વિસંગતતા જણાશે તો તેવા ઉમેદવારો પ્રવેશપાત્રતા ગુમાવશે આ બાબતની રજૂઆત પાછળથી સાંભળવામાં આવશે નહીં.
8. એકવાર એક કેટેગરીમાં પ્રવેશ લીધા પછી કોઈપણ અન્ય કેટેગરીમાં પ્રવેશ મેળવવાનો હક્ક રહેશે નહીં.
9. એક વખત પ્રવેશ લીધા પછી કોઈપણ સંજોગોમાં ફી પરત કરવામાં આવશે નહીં.
10. પ્રવેશ પ્રક્રિયા અંગેનો વિગતવાર કાર્યક્રમ માહિતી પુસ્તિકામાં આપેલ છે. તે પ્રમાણે જ કાર્યવાહી થશે. ઉમેદવારને આ અંગેની જાણ અલગ પત્રથી કરવામાં આવશે નહીં. અનિવાર્ય સંજોગોને કારણે અપાયેલ કાર્યક્રમમાં ફેરફાર થશે તો તેની વિગતો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ www.baou.edu.in પર મૂકવામાં આવશે. પ્રવેશાર્થીએ પ્રવેશ માટે સ્વખર્ચે ઉપસ્થિત થવાનું રહેશે.
11. મેરિટ, વિષયની પસંદગી, બેઠક ફાળવણી વગેરેમાં બી.એડ્. પ્રવેશ સમિતિનો નિર્ણય આખરી ગણાશે. આ બાબતે કોઈ વિવાદ ચાલશે નહીં.
12. પ્રવેશની સમગ્ર પ્રક્રિયા દરમિયાન ઉમેદવાર તરફથી સમિતિના કોઈપણ સભ્યને ધાકધમકી કે દબાણ કરવામાં આવશે તો પ્રવેશ રદ કરવાનો બી.એડ્. પ્રવેશ સમિતિને અધિકાર રહેશે.
13. પ્રવેશના નિયમોમાં જરૂર જણાય તો કોઈપણ પ્રકારના ફેરફાર કરવાનો અધિકાર યુનિવર્સિટીનો રહેશે.
14. પ્રવેશ દરમિયાન કોર્ટ કાર્યવાહીના ભાગરૂપે કે અન્ય કોઈ કારણે પ્રવેશ કાર્યવાહી અટકાવવાનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે તો જ્યાંથી પ્રવેશ અટક્યો હશે ત્યાંથી આપવામાં આવશે. કોઈપણ સંજોગોમાં રિસફલિંગ કરવામાં આવશે નહીં.
15. પ્રવેશ સમયે પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટોગ્રાફ સાથે લાવવો ફરજિયાત છે. પ્રવેશ મેળવેલ પ્રશિક્ષણાર્થીએ ફોટોગ્રાફ સ પાછળ ફોર્મ નંબર, નામ અને સેન્ટર કોડ લખી ને જમા કરાવવો.
16. પ્રવેશ સમયે અસલ સર્વિસબુક કે પ્રમાણપત્રોની નકલ રજૂ કરવાની રહેશે. તે સિવાય પ્રવેશ મળશે નહીં.
17. પ્રવેશ અંગે કે અન્ય કોઈ બાબતે કોઈ વિવાદ ઊભો થાય તો મા. કુલપતિશ્રીનો નિર્ણય આખરી ગણાશે.
18. આ યુનિવર્સિટીનું કાનૂની કાર્યક્ષેત્ર અમદાવાદ રહેશે. આથી અમદાવાદની કોર્ટ દ્વારા જ વિવાદ ઉકેલી શકાશે.
19. જો ઉમેદવારે જિલ્લા પંચાયતમાં પ્રમાણપત્રો જમા કરાવેલ હોય તો પ્રવેશ સમયે ઓરિજિનલ પહોંચ/ તેની ઝેરોક્ષ કોપી સાથે લાવવાની રહેશે.
20. ઉમેદવારે સ્નાતક / અનુસ્નાતક પદવી (UGC) પ્રવર્તમાન યાદી મુજબ માન્ય યુનિવર્સિટીઓ દ્વારા પ્રાપ્ત કરેલ હશે તેઓને જ પ્રવેશ પાત્રતા મળશે.

7. પ્રવેશ પરીક્ષાની માહિતી

સુજ્ઞ પ્રવેશાર્થી,

આ પુસ્તિકામાં પ્રશ્નપત્રનો એક આદર્શ નમૂનો આપવામાં આવ્યો છે અને તેની સાથે આ યુનિવર્સિટીના બી. એડ્. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા અંગેની માહિતી આપવામાં આવી છે. આપને 150 વસ્તુલક્ષી (Objective) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ધરાવતી એક પુસ્તિકા અને ઉત્તરપત્ર (OMR Sheet) પરીક્ષા ખંડમાં આપવામાં આવશે. આપને આપવામાં આવેલ નમૂનારૂપ કસોટીપત્રમાં આપ જોઈ શકશો કે તે શાળા અને કોલેજની સામાન્ય પરીક્ષા કરતા જુદા પ્રકારની છે તેથી આપને માટે તે જાણવું જરૂરી છે કે કયા પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછાશે અને કઈ રીતે તેના ઉત્તરો આપી શકાશે. આપને આ માહિતી આ દિશામાં ઉપયોગી થશે.

❖ બી. એડ્. ની પ્રવેશ પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રનું માળખું :

આ પ્રશ્નપત્ર A અને B વિભાગમાં વહેંચાયેલું છે. વિભાગ Aમાં એક એક ગુણના 100 પ્રશ્નો અને વિભાગ Bમાં વિદ્યાર્થી પોતે પસંદ કરેલ કોઈ એક શાળાકીય વિષયના એક એક ગુણના 50 પ્રશ્નો છે. પ્રશ્નપત્ર કુલ 2.30 કલાકનું રહેશે.

પાર્ટ-A	વિષયાંગો	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	પ્રશ્નક્રમ
વિભાગ-1	સામાન્ય અંગ્રેજી અર્થગ્રહણ (General English Comprehension)	10	10	1-10
વિભાગ-2	તાર્કિક અને પૃથક્કરણીય કાર્યકારણ સંબંધ (Logical & Analytical Reasoning)	20	20	11-30
વિભાગ-3	શૈક્ષણિક અને સામાન્ય સચેતતા (સમાનતા) (Educational & General/Awareness)	35	35	31-65
વિભાગ-4	અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને શાળા (Teaching-Learning & the School)	35	35	66-100
	કુલ	100	100	100

વિષયક્ષમતા (કોઈ એક વિષય)

પાર્ટ - B (Subject Competence - any one Subject) : પ્રત્યેક વિષય માટે ધો. 6 થી ધો. 12ના ગુજરાત રાજ્યના પ્રવર્તમાન (સેમેસ્ટર પદ્ધતિ દ્વારા ચાલતા) અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં રાખી તેમાથી બહુવિકલ્પ પ્રકારના હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછાશે.

પાર્ટ-B	વિષયાંગો	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	પ્રશ્નક્રમ
વિભાગ-5	(1) ગુજરાતી (01)	50	50	101 થી 150
	(2) હિન્દી (02)	50	50	101 થી 150
	(3) અંગ્રેજી (03)	50	50	101 થી 150
	(4) ગણિતશાસ્ત્ર (04)	50	50	101 થી 150
	(5) વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી (05)	50	50	101 થી 150
	(6) સામાજિક વિજ્ઞાન (06)	50	50	101 થી 150
	(7) સંસ્કૃત (07)	50	50	101 થી 150
	(8) વાણિજ્ય વ્યવસ્થા (08)	50	50	101 થી 150
	(9) નામાના મૂળતત્ત્વો (09)	50	50	101 થી 150
	(10) મનોવિજ્ઞાન (10)	50	50	101 થી 150

નોંધ :- પાર્ટ - B માંથી કોઈ એક વિષયની પરીક્ષા આપવી ફરજિયાત છે.

દરેક વિભાગમાં આપેલા કુલ પ્રશ્નો તે પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા અને તેનું કાર્યક્ષેત્ર દર્શાવે છે. આમ છતાં / પરીક્ષાનું વાસ્તવિક પ્રશ્નપત્ર અહીં આપેલા પ્રશ્નપત્ર કરતાં તેની કઠિનતાના સ્તર વિષયવસ્તુ વગેરેમાં જુદું પણ હોઈ શકે છે.

પ્રશ્નપત્ર બધા પ્રશ્નો એક પ્રશ્ન પુસ્તિકામાં આપવામાં આવશે જે ગુજરાતી ભાષામાં છપાયેલા હશે. અંગ્રેજી, હિન્દી અને સંસ્કૃત વિષયના પ્રશ્નો જે તે ભાષામાં રહેશે. પ્રશ્ન પુસ્તિકામાં હેતુલક્ષી (Objective type) પ્રકારના પ્રશ્નો હોવાથી તે પ્રશ્નોના ઉત્તર શબ્દોમાં કે વાક્યોમાં લખવાના હોતા નથી. પ્રત્યેક પ્રકારના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પો આપવામાં આવશે જેમાંનો માત્ર એક જ સાચો ઉત્તર શોધીને આપવાનો છે.

ઉત્તરપત્રમાં (માહિતી) ભરવા માટેની સૂચનાઓ

પ્રસ્તુત માહિતીપત્રમાં આપને ઉત્તરપત્ર આપવામાં આવેલું છે. આપે આ A, B, C અને D પ્રકારના ઉત્તરપત્રમાં માહિતી ભરી લેવી જોઈએ કે જેથી જ્યારે ખરેખર પરીક્ષા આપવાની થાય ત્યારે પરીક્ષાખંડમાં આપ તે જ રીતે ઉત્તરપત્રમાં માહિતી ભરી શકો. આપ નીચેની સૂચનાઓનું કાળજીપૂર્વક પાલન કરશો.

1. આપનો હોલટિકીટમાં આપેલ ક્રમાંક લખો. આપની પરીક્ષા પ્રવેશપત્રની સાથે આ નંબર મળતો હોવો જોઈએ. આપે આપનું સાચું નામ, ઉત્તરવહી કોડ (OMR Code) આપેલી ખાલી જગ્યામાં નોંધવાનું રહેશે. આપે શાહીથી ઉત્તરપત્ર પર આપના હસ્તાક્ષર અને તારીખ નોંધવાની રહેશે. ઉત્તરપત્ર આપેલી ખાલી જગ્યામાં નિરીક્ષકે હસ્તાક્ષર અને તારીખ નોંધેલા છે કે નહિ તેની ચોકસાઈ કરી લેશો. આપ માત્ર વાદળી અથવા કાળી બોલપેન નો જ ઉપયોગ ઉત્તરપત્રના ઉત્તરોમાં આપવા માટે કરી શકશો.

2. ઉત્તરપત્ર પર કોઈ આડી અવળી નિશાની કરવી નહીં. પ્રશ્નપત્રના ઉત્તરોની નોંધ કરવા માટે ફક્ત વાદળી અથવા કાળી બોલપેનનો જ ઉપયોગ કરવાનો રહેશે.
3. સંખ્યા દર્શક અંકમાં આપે આપનો પ્રવેશ ફોર્મ નંબર અને પરીક્ષાકેન્દ્રનો કોડ નંબર દર્શાવવાનો રહેશે. આ માટે આનુસંગિક O સંપૂર્ણપણે ભરાયેલો હોવો જોઈએ. ધારો કે આપનો પ્રવેશપત્ર નંબર 8159 ઉત્તરવહી કોડ (OMR Code) B, હોય અને પરીક્ષાકેન્દ્ર કોડ નંબર 05 હોય તો આ પ્રકારની માહિતી આપને આપવામાં આવેલ ઉત્તરવહીમાં દર્શાવવાની રહેશે.
4. દરેક પ્રશ્નની સાથે ચાર વિકલ્પો આપેલા છે. જેમના ક્રમ A, B, C અને D છે દરેક પ્રશ્નમાંથી આપ જેને સાચો વિકલ્પ માનતા હોય તેવા વિકલ્પ સૂચક ક્રમ અક્ષર ધરાવતા O ને વાદળી અથવા કાળી બોલપેન વડે સંપૂર્ણ કાળો બનાવી દો.
5. એક પ્રશ્નના બે ઉત્તરો આપ્યા હશે તો કોઈ ગુણ મળશે નહિ તેથી એક જ યોગ્ય ઉત્તર પસંદ કરવાનો રહેશે.
6. તમારે કોઈ એક પ્રશ્નની પાછળ વધુ સમય બગાડવો જોઈએ નહિ. જો તમને કોઈ પ્રશ્ન અઘરો લાગે તો તેને છોડીને બીજા પ્રશ્ન તરફ ચાલ્યા જાઓ. બધા ઉત્તરો લખ્યા પછી જો સમય વધે તો પછી નહિ આપેલા પ્રશ્નના ઉત્તર માટે પ્રયત્ન કરો.
7. જો પરીક્ષાર્થીએ OMR શીટમાં પ્રવેશ પરીક્ષા વિષય કોડ અને પ્રવેશ ફોર્મમાં વિષય કોડ અલગ-અલગ દર્શાવેલ હશે તો તેવા પરીક્ષાર્થીઓનું પરીણામ રદ કરવામાં આવશે. તેથી OMR શીટમાં વિષયકોડ ચોકસાઈપૂર્વક ભરવો આ બાબતે પાછળથી કોઈ લેખિત કે મૌખિક ફરિયાદ સાંભળવામાં આવશે નહિ.

સામાન્ય સૂચનાઓ

1. પરીક્ષા ખંડમાં કેલ્ક્યુલેટર, મોબાઈલ, પુસ્તકો, સ્લાઈડ-ફૂટ પટ્ટી, નોટબુકો અથવા લખેલી નોંધો લઈ જવાની મનાઈ છે.
2. પરીક્ષાકેન્દ્રના કેન્દ્ર નિયામક અને નિરીક્ષકો દ્વારા પરીક્ષા કેન્દ્ર પર આપવામાં આવેલી સૂચનાઓનું પાલન કરવાનું રહેશે. જો સૂચનાઓનો ભંગ કરવામાં આવશે તો તમને પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે.
3. જો કોઈ ઉમેદવાર બીજામાંથી નકલ (Copy) કરતાં અથવા કોઈની મદદ લેતા કે મદદ કરતાં પકડાશે તો તેને ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે.
4. પ્રશ્નપત્ર અને ઓપ્ટિકલ માર્ક રીડર (OMR) ઉત્તર પત્રિકા આપને નિરીક્ષક તરફથી આપવામાં આવશે. પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ તુરંત જ પરીક્ષાખંડ છોડતા પહેલાં ઉત્તરપત્ર અને પ્રશ્ન પુસ્તિકા બંને નિરીક્ષકને હાથોહાથ સોંપવાનાં રહેશે. જો કોઈ પરીક્ષાર્થી પ્રશ્ન પુસ્તિકા અને ઉત્તરપત્ર આ રીતે પરત નહિ કરે તો તેને ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે અને યુનિવર્સિટી તેની સામે આગળ પગલાં ભરી શકશે. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ પ્રશ્નપત્ર અને તેની કી યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ ઉપર મૂકવામાં આવશે.
5. મોડા આવનાર ઉમેદવારને પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે નહિ. પરીક્ષાખંડમાં હાજર થવાનો સમય 11-45નો રહેશે. પરીક્ષા 12-00 વાગ્યે શરૂ થશે અને 2-30 વાગ્યે પૂરી થશે.
6. બધા જ પ્રકારનું કાચું કામ (Rough Work) પ્રશ્નપત્રમાં જ કરવાનું રહેશે બીજા કોઈ કાગળમાં નહિ. સ્કેપ કાગળ લાવવાની મનાઈ છે. પ્રશ્નોના ઉત્તર મેળવવા હાંસિયાનો ઉપયોગ કરી શકો છો.

7. સ્વયં પરીક્ષાર્થીને બદલે જો કોઈ અન્ય વ્યક્તિ પરીક્ષામાં બેસશે અથવા કોઈ અનિચ્છનીય માર્ગ અપનાવવામાં આવશે તો યુનિવર્સિટી કોઈપણ ઉમેદવારની પરીક્ષાના ગુણ રદ કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે. એક સમાન ધોરણોથી પરીક્ષાનું સંચાલન કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી પરીક્ષાર્થીઓના ગુણાંકનની પ્રમાણભૂતતા ચકાસવા માટેની પ્રવિધિ સમાનધોરણે અનુસરશે. જો યુનિવર્સિટીને લાગશે કે આપનો પરીક્ષાનો દેખાવ (સિદ્ધિ) વાજબી નથી તો યુનિવર્સિટી તમારું પરિણામ રદ કરી શકશે.
8. દરેક ઉમેદવારે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પરથી ડાઉનલોડ કરેલ પરીક્ષા પ્રવેશપત્ર (Hall Ticket) પરીક્ષામાં બેસવા માટે સાથે લાવવાનું રહેશે. ફોટોગ્રાફ ગેઝેટેડ ઓફિસર શાળાના પ્રિન્સીપાલ દ્વારા પ્રમાણિત (attested) કરેલો હોવો જોઈએ. જો આમ કરવામાં નહિ આવે તો પરીક્ષાર્થીને પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે નહિ. પરીક્ષા પ્રવેશપત્ર (Hall Ticket) પર નિરીક્ષક (Invigilator) ના હસ્તાક્ષર કરાવવાના રહેશે.

પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે મેરિટ યાદી

પ્રવેશ પરીક્ષાના પરિણામના આધારે તૈયાર થયેલ મેરિટ લિસ્ટ (સામાન્ય અને કેટેગરીવાળા) www.baou.edu.in યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર મૂકવામાં આવશે. આ અંગે વિદ્યાર્થીને અલગથી કોઈ જાણ કરવામાં આવશે નહીં.

પ્રવેશપાત્ર થતાં પ્રવેશાર્થીઓના કટ ઓફ માર્ક્સ (સ્કોર) પ્રવેશાર્થીએ મેરિટ લિસ્ટ અંગેની જાણકારી વેબસાઈટ પર મેળવ્યા બાદ માહિતી પુસ્તિકામાં (બી.એડ્. અંદાજિત કાર્યક્રમ) જણાવ્યા પ્રમાણેની તારીખ અને સમયે જે-તે સ્થળે જાતે જ ઉપસ્થિત રહેવું પડશે. પ્રવેશાર્થીની ઉપસ્થિતિ વગર કોઈપણ સંજોગોમાં પ્રવેશ અપાશે નહીં. પ્રવેશ વખતે પ્રવેશાર્થીએ પોતાનું પ્રવેશ પરીક્ષાપત્ર (Hall Ticket) રજૂ કરવાની રહેશે. આ બાબતે વધુ જાણકારી માટે યુનિવર્સિટીના બી.એડ્. વિભાગના ઈ-મેઈલ (edu@baou.edu.in) દ્વારા સંપર્ક કરવો.

પ્રવેશ વખતે પ્રવેશાર્થીઓ તેમના તમામ મૂળ પ્રમાણપત્રો તથા તેમની એક એક પ્રમાણિત નકલ સાથે લાવવાની રહેશે. મૂળ પ્રમાણપત્રો વગર પ્રવેશ મળશે નહીં.

પ્રવેશ સ્થળ (અભ્યાસકેન્દ્ર)ની પસંદગી કર્યા બાદ તરત જ પ્રવેશાર્થીએ નિયત કરેલી ફી 20,000/- રોકડે / ડી.ડી. / ચેક દ્વારા ચૂકવવાની રહેશે. ફી ભરાયા બાદ જ પ્રવેશ માન્ય ગણાશે.

8. બી.એડ્.અભ્યાસકેન્દ્રો

Sr. No.	Center Name	Address / Co-ordinator Name	NAAC Grade
1	Ahmedabad 0780101	Smt. M.N.K. Dalal Education College for Women, B/H, V. S. Hospital, Nr. Congres House, Alishbridge, Paldi, Ahmedabad- 380006 Co-ordinator :Dr. Rohiniben Upadhyay E-Mail : baou.0780101@baou.edu.in	B
2	Ahmedabad 0780102	Shree Prakash College of Education, Gulab Tower, Opp. Rudravan Soc., B/H. Cambay Hotel, Thaltej, Ahmedabad- 380054 Co-ordinator :Dr. Rakeshbhai Patel E-Mail : baou.0780102@baou.edu.in	B+
3	Ahmedabad 0780103	A.G. Teachers College, Nr. Commerce 6 Road, Gujarat University, Navrangpura, Ahmedabad Co-ordinator : Dr. Shamalbhai Solanki E-Mail : baou.0780103@baou.edu.in	A
4	Mundra 078301	S.D. Shethia College of Education, Anjar Road, Opp. Kudarati Upchar Kendra, Mundra, Kutch Co-ordinator :Dr. Lalji Vershi Fafal E-Mail : baou.0780301@baou.edu.in	B
5	Petlad 0780401	Smt. S. I. Patel Ipcowala College, Dantali Road, Petlad- 370421 Co-ordinator :Dr. Naynaben Shukla E-Mail : baou.0780401@baou.edu.in	B
6	Aliyabada 0780601	D. G. Shikshan Mahavidhyalaya, Darbar Gopaldas Sixan Mahavidhyalaya , Aliyabada Co-ordinator :Dr. JanakbhaiMakwana E-Mail : baou.0780601@baou.edu.in	B
7	Radhanpur 0781003	Smt. Jayaben Dhirajlal Thakkar (Pumpvala), Kandala Highway, At po. Radhanpur, Patan Co-ordinator :Pri. Bhagwatiprasad P. Dave E-Mail : baou.0781003@baou.edu.in	B
8	Modasa 0781701	B.D. Shah College Of Education, College Road, Modasa Co-ordinator :Dr. GirishbhaiRaval E-Mail : baou.0781701@baou.edu.in	B
9	Surat 0781801	V.T.Chokshi,College of Education, Athvalince, Nr. Chopati, Lal bangala, Surat Co-ordinator :Dr. Vinodbhai Patel E-Mail : baou.0781801@baou.edu.in	A
10	Surendranagar 0782001	C. H. Shah Maitri Vidhyapith, Nr. Manav Mandir, Surendranagar Co-ordinator : Dr. Maheshbhai Raval E-Mail : baou.0782001@baou.edu.in	A

9. પ્રવેશ પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્રનો નમૂનો

પ્રવેશ પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો આપવામાં આવશે પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પો આપવામાં આવશે જેનો ક્રમઅક્ષર A, B, C અને D હશે. જેમાંથી માત્ર ઉત્તમ અને યોગ્ય ઉત્તર શોધીને યોગ્ય ખાનામાં વાદળી અથવા કાળી બોલપેન વડે મીડું ભરી ઉત્તરપત્રમાં ઉત્તર આપવાનો રહેશે. પ્રવેશ પરીક્ષાના જૂના પ્રશ્નપત્રો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ www.baou.edu.in પર મૂકવામાં આવેલ છે.

પાર્ટ – A

વિભાગ-1

સામાન્ય અંગ્રેજી અર્થગ્રહણ :

(General English Comprehension)

આ વિભાગમાં અંગ્રેજીમાં એક ફકરો આપવામાં આવશે આ ફકરો વાંચી તેના પર આધારિત 10 બહુવિકલ્પ પ્રકારના પ્રશ્નોના સાચો વિકલ્પ શોધી યોગ્ય ખાનામાં વાદળી અથવા કાળી બોલપેન વડે મીડું ભરવાનું રહેશે.

Instruction : Read the following passage carefully in order to answer the question given after wards :

I can remember the time, she said wistfully, “When all the fields around their village were green and the harvests good” Her outstretched arms described a complete circle as she stood in the morning sun. “Then they built those monsters, those.....”. Her voice spluttered in anger as she shook her fist at the collection of ominous - looking black buildings on the horizon, covered in a low-lying shroud of thick smoke. “They said that factories need leather to make shoes, handbags and clothes. They said our menfolk would get job. They said we would all become rich.”..... They did not tell you that to change animal skins into leather - which they call tanning - uses as many as 250 different chemicals, including heavy metals such as cadmium, arsenic and chromium. They did not tell us that the chemical discharge would pollute the environment and poison your fields.

Which of the following statements is wrongly inferred from the passage ?

- A) the village was a happy place before the arrival of factories.
- B) the lady feels happy while thinking of the good old days.
- C) the factories raise hopes of employment and prosperity for the villagers.
- D) factories damage the environment.

Which of the following statements sum up the passage most approximately :

- A) No factories should be set up in villages.
- B) Leather goods should not be used.
- C) Industry should not pollute the natural environment.
- D) Chemicals should not be used in the factories.

વિભાગ-2

તાર્કિક અને પૃથક્કરણીય કાર્યકારણ સંબંધ :

(Logical & Analytical Reasoning)

આ વિભાગમાં અંકશાસ્ત્રીય, શાબ્દિક તથા અવકાશીય બાબતોને લગતા 20 પ્રશ્નોનો સમાવેશ થશે.

ઉદા. અંકશાસ્ત્રીય : નીચેના માંથી કયો વિકલ્પ નીચે આપેલા શબ્દોનો એક સાર્થક ક્રમ દર્શાવે છે. ?

(1) સેન્ટીમીટર (2) મીલીમીટર (3) મીટર (4) ડેસીમીટર (5) કિલોમીટર

(A) 1, 2, 3, 4, 5

(B) 2, 1, 4, 3, 5

(C) 2, 1, 3, 4, 5

(D) 5, 3, 1, 4, 2

ઉદા.શાબ્દિક : ટ્રેક્ટર: ટ્રોલી :: ઘોડો :

(A) સવારી

(B) પલાણ

(C) ગાડી

(D) ઘોડેસવાર

ઉદા.અવકાશીય : \square ——— \square = ———

(A)

(B)

(C)

(D)

વિભાગ-3

શૈક્ષણિક અને સામાન્ય સચેતતા (Educational & General Awareness) :

આ વિભાગમાં શિક્ષણ અને સામાન્ય માહિતી આધારિત 35 પ્રશ્નોનો સમાવેશ થશે.

ઉદા. : પોલિયોના ટીપા કઈ ઉંમરના બાળકોને પીવડાવવામાં આવે છે ?

(A) 5 અને 10 વર્ષની ઉંમર

(B) 5 વર્ષની નીચે

(C) ગામડામાં અને આદિવાસી વિસ્તારમાં રહેતા

(D) પોલિયોથી પીડિત થયેલા

વિભાગ-4

અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને શાળા (Teaching-Learning Process and School) :

આ વિભાગમાં અધ્યયન અધ્યાપન, પ્રક્રિયા તથા શાળા સંબંધિત માહિતી પર આધારિત 35 પ્રશ્નોનો સમાવેશ થશે.

ઉદા. અધ્યયન : ખાનગી ટ્યૂશન ઈચ્છનીય નથી કારણ કે.

(A) શિક્ષકો વાલીઓ પાસે માન ગુમાવે છે.

(B) વર્ગખંડ શિક્ષણમાં વિપરીત અસર થાય છે.

(C) તેનાથી શિક્ષકોને અયોગ્ય આવક મળે છે.

(D) વિદ્યાર્થીને જાતે અભ્યાસ કરવામાં બેદરકાર અને પરાવલંબી બનાવે છે.

ઉદા. અધ્યાપન : વિદ્યાર્થી ક્યારે સારું ભણી શકે છે ?

(A) હંમેશા ભૂલો માટે શિક્ષા કરવામાં આવે.

(B) સારા દેખાવ માટે પ્રશંસા કરવી.

(C) બદલા અને ઠપકા માટે અજાણ

(D) બધું જ તેમના પર છોડી દેવું.

ઉદા. શાળા : શાળાએ કરવું જોઈએ.

- (A) સમાજની જરૂરિયાત પ્રમાણે અનુસરવું
- (B) સરકારશ્રીના નિયમોને સખતાઈ/કડકાઈથી અનુસરવું.
- (C) હંમેશા વાલીઓ ખુશ રહે તેમ કરવું.
- (D) સમાજને સાચી દિશા તરફ લઈ જવા નેતૃત્વ પૂરું પાડવું.

પાર્ટ – B વિષયક્ષમતા (કોઈ એક વિષય)

વિભાગ-5

અહિંયા આપેલ નવ વિષય પૈકી તમારે કોઈ એક જ વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે. પ્રત્યેક વિષયમાં પૂછાતા પ્રશ્નો ધો. 8, 9 અને 10 અને કોમર્સ માટે ધોરણ-11-12 સુધીના ગુજરાત રાજ્યના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમ પર આધારિત વિષયવસ્તુમાંથી પૂછાશે. પ્રત્યેક વિષયમાં બહુ વિકલ્પ પ્રકારના 50 પ્રશ્નો રહેશે. ઉત્તરપત્રમાં ઉત્તરો લખવાનું શરૂ કરતાં પહેલાં તમે પસંદ કરેલ વિષયનો કોડ ઉત્તરપત્રમાં ચોકસાઈ પૂર્વક લખો.

ગુજરાતી (કોડ નં. :- 01)

❖ ધર્મગ્રંથ “રામાયણ”ના રચયિતા કોણ હતા ?

- (A) વાલ્મીકિ
- (B) ગુરુનાનક
- (C) તુલસીદાસ
- (D) દ્રોણાચાર્ય

હિન્દી (કોડ નં. :- 02)

❖ हाँकी का जादूगर किसे कहते हैं ?

- (A) જ્ઞાનચંદ
- (B) ધ્યાનચંદ
- (C) માનચંદ
- (D) ષ્યાલચંદ

English (કોડ નં. :- 03)

❖ Meera had gone for a walk before she _____ her teeth.

- (A) Had brushed
- (B) Brushed
- (C) Brushes
- (D) Has brushed

ગણિતશાસ્ત્ર (કોડ નં. :- ૦૪)

❖ $(2x + 1)^3 - (2x - 1)^3$ નું સાદુંરૂપ શું થાય ?

- (A) $12x^2 + 1$
- (B) $24x^2 + 2$
- (C) $12x + 1$
- (D) $15x^2 + 3$

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી (કોડ નં. :- 05)

❖ વનસ્પતિ કોષમાં શેનો અભાવ હોય છે ?

- (A) કોષ દીવાલ (B) ગોલ્ગીકાય
(C) રસધાની (D) તારાકેન્દ્ર

સામાજિક વિજ્ઞાન (સમાજવિદ્યા) (કોડ નં. :- 06)

❖ ઔરંગઝેબ કયાં ક્ષેત્રમાં નિપુણ હતા ?

- (A) કવિતા (B) પરશીયન સાહિત્ય
(C) મુસ્લિમધર્મદર્શન (D) પરશીયન યુદ્ધકૌશલ્ય

સંસ્કૃત (કોડ નં. :- 07)

❖ ભારતમ્ દદાતિ ।

- (A) પુસ્તકમ્ (B) જ્ઞાનમ્
(C) યોગભૂમિમ્ (D) ભૂતલે

વાણિજ્ય વ્યવસ્થા (કોડ નં. :- 08)

❖ આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર એટલે શું ?

- (A) બે રાજ્યો વચ્ચે થતો વેપાર (B) બે શહેરો વચ્ચે થતો વેપાર
(C) બે વિસ્તારો વચ્ચે થતો વેપાર (D) બે દેશો વચ્ચે થતો વેપાર

નામાના મૂળતત્ત્વો કોડ નં. :- 09)

❖ રોકડમેળમાં કેવા પ્રકારના વ્યવહારોની નોંધ કરવામાં આવે શું ?

- (A) રોકડેથી થયેલ વ્યવહારો (B) ઉધારથી થયેલ વ્યવહારો
(C) ચેકથી થયેલો વ્યવહારો (D) વાયદાથી થયેલ વ્યવહારો

મનોવિજ્ઞાન (કોડ નં. :- 10)

❖ વૃદ્ધિ એ કયા પ્રકારની ઘટના છે ?

- (A) શારીરિક (B) સાંવેગિક
(C) માનસિક (D) આધ્યત્મિક

10. VOCATIONAL & PROFESSIONAL PROGRAMMES

Sr. no	Name of Course	Code	Fees	Duration	Eligibility
DIPLOMA PROGRAMME					
1	Diploma in Business Administration	DBA	4000/- Per semester	1 Year / 2 Sem.	12 th Pass
2	Diploma in Computer Application	DCA	7000/- Per semester	1 Year / 2 Sem.	12 th Pass
BACHELOR PROGRAMME					
1	Bachelor in Business Administration	BBA	4000/- Per semester	3 Year/ 6 Sem.	12 th Pass (Any Stream)
2	BBA in Hotel and Tourism Management	BBAHT	22000/- per year	3 Years	12 th Pass (Any Stream)
3	BBA in Insurance and Banking	BBAIB	8000/- per year	3 Years	12 th Pass (Any Stream)
4	BBA in Air Travel Management	BBAAT	15000/- per Year	3 Years	12 th Pass (Any Stream)
5	Bachelor in Computer Application	BCA	7000/- Per Semester	3 Years/ 6 Sem.	12 th Pass (Any Stream)
6	BCA in DESIGN (Animation, Graphics, UI/UX)	BCADES	15000/- Per year	3 Years	12 th Pass (Any Stream)
POST GRADUATE DIPLOMA PROGRAMME					
1	Post Graduate Diploma in Business Administration	PGDBA	7500/- per semester	1 Year / 2 Sem.	Graduate (Any Stream)
2	Post Graduate Diploma in Finance	PGDF	7500/- per semester	1 Year / 2 Sem.	Graduate (Any Stream)
3	Post Graduate Diploma in Marketing	PGDM	7500/- per semester	1 Year / 2 Sem.	Graduate (Any Stream)
4	Post Graduate Diploma in Human Resource	PGDHR	7500/- per semester	1 Year / 2 Sem.	Graduate (Any Stream)

Contact Number Vocational & Professional Department : 9376986522, 9978408584

જ્ઞાનનો સ્ત્રોત સૌ માટે મુક્ત સ્વરૂપે, વિના મૂલ્યે !

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી એ તેના ઘણા ખરા અભ્યાસક્રમોની અભ્યાસ સામગ્રી ઈ-કન્ટેન્ટ સ્વરૂપે - વિના મૂલ્યે સૌને માટે સુલભ કરી છે.

જે તેની વેબસાઈટ પર પોર્ટલ પરથી મેળવી શકાય છે.

ઈ-કન્ટેન્ટનો ઉપયોગ કરવા માટે બાજુના ક્રમને અનુસરો :

www.baou.edu.in

click here to view e-resource

અથવા

આપેલ હાઈપર લીંક ટાઈપ કરી એન્ટર કી પ્રેસ કરો :
http://www.baou.edu.in/kp/I_course/adCourse.aspx

11. M.Phil. અને Ph.D. અભ્યાસક્રમો

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉપક્રમે વિવિધ વિદ્યાશાખામાં સંશોધન અભ્યાસની તકો ઉપલબ્ધ છે. પીએચ.ડી. કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં નીચે દર્શાવેલ વિદ્યાશાખા અંતર્ગત એમ.ફિલ અને પીએચ.ડી. અભ્યાસક્રમની સુવિધા છે. આ અભ્યાસક્રમો રેગ્યુલર મોડમાં ચલાવવામાં આવે છે. સંલગ્ન વિદ્યાશાખા દ્વારા સૂચવેલ સમયપત્રક પ્રમાણે તાસ, કાર્યશાળાનું આયોજન થશે જેમાં વિદ્યાર્થીઓની પ્રત્યક્ષ ઉપસ્થિતિ અનિવાર્ય રહેશે.

School of Education, Distance Education and Educational Technology	
(1)	Distance Education
	Education
	Education Technology
School of Computer Science	
(2)	Computer Science
	Information Communication Technology
School of Commerce & Management	
(3)	Commerce
	Management
School of Humanities and Social Sciences	
(4)	English
	English Language Teaching
	Gujarati
	Sanskrit
	History
	Library and Information Science
	Mass Communication
	Political Science
	Sociology
	Social Work

● પ્રવેશ માટેની યોગ્યતા :

UGC/AICTE/DEB માન્ય યુનિવર્સિટી/સંસ્થામાંથી સંલગ્ન વિષયમાં માસ્ટર ડિગ્રીમાં 55% (SC/ST/PH કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે 50%) તથા ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી દ્વારા લેવાતી પ્રવેશ પરીક્ષામાં પાસ થવું જરૂરી (NET/GSET/JRF પાસ વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રવેશ પરીક્ષામાંથી મુક્તિ આપાવમાં આવે છે.)

ઉપરોક્ત પરીક્ષા પાસ કર્યા બાદ સંશોધન પ્રસ્તાવની રજૂઆત, કોર્સ-વર્ક વગેરેમાંથી સફળતાપૂર્વક પસાર થયા બાદ ફાઈનલ રજિસ્ટ્રેશન કરવામાં આવે છે.

TO BE PUBLISHED IN THE GAZETTE OF INDIA – PART-III, SECTION-4

No.WRC/5-6/98th /2007/

Date:07/07/07

Recognition Order

WHEREAS in terms of Section 14(1)/Section 15(1) of the NCTE Act, 1993 **DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY, GOVT. BUNGLOW NO.9 NR. DAFNALA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD 380003 GUJARAT** has submitted an application **APW00531/323148** to the Western Regional Committee of NCTE for grant of recognition/permission for starting **B.ED.** course of **Two** year duration with an annual intake of **500(SEC-DE)** students.

2. AND WHEREAS on scrutiny of the application submitted by the institution, the documents attached therewith the affidavit and the input received from the visiting team in the form of report and videography, the Committee is satisfied that the institution/society fulfills the requirements under the provisions of NCTE Act, Rules and Regulations including the Norms and Standards for the **SEC-DE** teacher education programme such as instructional facilities, infrastructural facilities, library, accommodation, financial resources, laboratory etc. for running the programme and has selected/appointed duly qualified teaching staff as per NCTE norms.

3. NOW, THEREFORE, in exercise of the powers vested under Section 14(3) (a) of the NCTE Act, 1993, the Western Regional Committee hereby grants recognition to **DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY, GOVT. BUNGLOW NO.9, NR. DAFNALA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380003, GUJARAT** for conducting **B.ED.** course of **Two** year duration with an annual intake of **500(SEC-DE)** students under clause 7(10) of Regulation dated 13-1-2006(if applicable) subject to fulfillment of the following:

- I. The institution shall, within one month of the receipt of recognition order, convert the endowment fund if it is under self finance scheme account into a joint account to be operated along with an official of the Western Regional Committee.
- II. The institution shall comply with the various other norms and standards prescribed in the NCTE regulations, as amended from time to time.

4. Further, the recognition is subject to fulfillment of all such other requirements as may be prescribed by other regulatory bodies like UGC and the State Government etc, wherever applicable.

5. The institution shall submit to the Regional Committee a Self-Appraisal Report at the end of each academic year along the statement of annual accounts duly audited by a Chartered Accountant together with statement of T.D.S. in respect of the salary paid to the staff.

6. If the institution contravenes any of the above conditions or any of the provisions of the NCTE Act, Rules, Regulations and Orders made or issued there under, the Regional Committee may withdraw the recognition under the provisions of Section 17(1) of the NCTE Act.

7. The institution shall maintain & update the Web-site as per provisions of NCTE Regulations including inter-alia:

मानस भवन, श्यामला हिल्स, भोपाल —462 002 Manas Bhawan, Shyamla Hills, Bhopal—462 002

दूरभाष / Phone : 2660912, 2739672, 2660372, फेक्स / Fax : 0755-2660912, E-mail : wrc@ncte-in.org

NCTE website : www.ncte-in.org.

- (i) Copy of the Application Form
- (ii) Land and Building Particulars.
- (iii) Staff Profile.
- (iv) Recognition letter.
- (v) Information in terms of having fulfilled the conditions mentioned above, as and when due.

8. Study Centers

- (i) Study Center shall be located only in teacher education institution offering regular B.Ed. programme which have been recognized by the NCTE.
- (ii) Maximum number of student enrolled through a study center shall not exceed 100 in a batch.
- (iii) The Principal or a senior member of the institution shall be appointed as the Co-ordinator. One faculty member of the institution shall be appointed as the Coordinator. One faculty member of the institution shall be appointed as the Assistant Co-ordinator. Supporting staff required for smooth running of the Programme will be provided in the study Center. The remuneration to be paid to the Co-ordinator/Assistant Co-ordinator and the supporting staff will be fixed by the University.

9. Academic Input

- (i) Self-learning Print courseware designed and developed as per NCTE norms will be made available to the students.
- (ii) A minimum of 300 contact hours including two compulsory contact programmes (workshops) each of 2 weeks duration evenly spread throughout the course shall be arranged in the Study Center for each student. The contact programmes will be conducted by teacher education from the university/training colleges. The maximum number of students in a contact class be fifty.

Dr. O.V.S Sikharwar

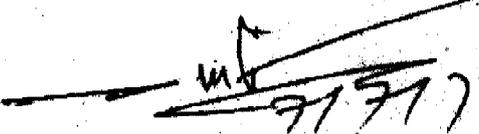
Regional Director

The Manager to Govt. of India
Department of Publications, (Gazette Sect.)
Civil Lines, Delhi-110054

C.C

1. The Principal, DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY, GOVT. BUNGLOW NO.9, NR. DAFNALA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380003, GUJARAT.
2. The Secretary, Dept. of Elementary Education and Literacy, Ministry of Human Resource Development, Govt. of India, Shastri Bhawan, New Delhi-110 001.
3. The Member Secretary National Councils for Teacher Education, New Delhi 110002..
4. The Secretary (Higher Education), Government of Gujarat, Mantralaya Gandhinagar.

5. DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY, GOVT. BUNGLOW NO.9. NR. DAFNALA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380003, GUJARAT
6. The PS to Chairperson, National Council for Teacher Education, New Delhi – 110 002.
7. The US (Computer). National Council for Teacher Education. Hans Bhawan. Wing-II. Bahadurshah Zafar Marg. New Delhi-110 002.
8. Office Order file/Institution file **APW00531/323148**

Regional Director

બી. એડ્. પ્રવેશ માટેના કોડ નંબર :

B. Ed. Admission Code

Annexure-1 (પરિશિષ્ટ - 1) Category Code

Code કોડ	Caste Category (જાતિ)
00	Open (બિન અનામત)
01	SC (અનુસૂચિત જાતિ)
02	ST (અનુસૂચિત જનજાતિ)
03	SEBC (સામાજિક અને આર્થિક પછાત)

Annexure-2 (પરિશિષ્ટ - 2) Specific Code (Only Handicapped/Blind) (ફક્ત વિકલાંગ/અંધ)

Code કોડ	Specific Code (પરિશિષ્ટ કોડ)
00	General (સામાન્ય)
01	Handicapped (અપંગ)
02	Blind (અંધ)

Annexure-3 (પરિશિષ્ટ - 3) Subject Code (પ્રવેશ પરીક્ષા માટે પસંદ કરેલ વિષયનો કોડ)

Code કોડ	Subject Code (વિષય કોડ)
01	ગુજરાતી
02	હિન્દી
03	અંગ્રેજી
04	ગણિત
05	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી
06	સામાજિક વિજ્ઞાન (સમાજવિદ્યા)
07	સંસ્કૃત
08	વાણિજ્ય વ્યવસ્થા
09	નામાના મૂળતત્ત્વો
10	મનોવિજ્ઞાન

Annexure-4 (પરિશિષ્ટ - 4) Exam Code (પ્રવેશ પરીક્ષા માટે પસંદ કરેલ કોડ)

Code કોડ	Exam Code (પ્રવેશ પરીક્ષા કોડ)
01	અમદાવાદ
02	પાટણ
03	રાજકોટ
04	રાધનપુર
05	સુરત
06	ભૂજ
07	વિદ્યાનગર
08	મોડાસા

B.ED. Online ફોર્મ ભરવા માટેની સામાન્ય સૂચનાઓ

B.ED. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા ઉમેદવારે સૌ પ્રથમ માહિતી પુસ્તિકાના પાછળનાં કવર પેઈજ પર ચોટાડેલ બ્રાઉન હોલો સ્ટીકર ધ્યાનપૂર્વક ખોલવું જેથી નીચે ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન માટેના યુઝરનેઈમ અને પાસવર્ડ મળશે. આ યુઝરનેઈમ-પાસવર્ડની મદદથી પ્રવેશાર્થીએ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ www.baou.edu.in પર આપેલ બી.એડ. ઓનલાઈન એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ એપ્લીકેશન લીંક પર સૂચનાઓને અનુસરીને રજીસ્ટ્રેશન કરવું. અને કમ્પ્યુટરમાં અરજીની કાર્યવાહી પૂરી કરવી.

- (1) રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મની એન્ટ્રી Mozilla બ્રાઉઝરમાં જ કરવાની રહેશે.
- (2) રજીસ્ટ્રેશન શરૂ કરતા પહેલા શૈક્ષણિક લાયકાત માટેનાં તથા અન્ય જરૂરી તમામ Documents સ્કેન કરી યોગ્ય Sizeમાં સોફ્ટકોપીમાં સાથે રાખવા B.ED.માં Method-1 રાખવી હોય તે વિષયમાં જ Entrance Test આપવાની હોય છે તે નક્કી કરી રાખવી.
- (3) પરીક્ષિત બહેનોએ લગ્ન પછીના નામ અંગેની ગેઝેટની કોપી હોય, તો જ બદલાયેલ નામથી રજીસ્ટ્રેશન કરવું. જો તે ન હોય તો શૈક્ષણિક લાયકાત દર્શાવતી માર્કશીટમાં દર્શાવેલ નામથી જ રજીસ્ટ્રેશન કરવું.
- (4) Online Registration કરતી વખતે કોઈપણ પ્રકારની સમસ્યા જણાય કે ક્ષતિ થાય તો edu@baou.edu.in ઈ-મેઈલ ID પર Screen-Shot, Mobile No. User name અને Password સાથેનો ઈ-મેઈલ કરવો. થયેલ સમસ્યા જણાવવી જેથી તેનો ઉકેલ મળી શકે.
- (5) Online Registrationની પ્રક્રિયા સરળ છે. જે સ્વયં કરવી. કોઈ પ્રકારની સમસ્યા કે ક્ષતિ જણાય તો જ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદ ખાતે વિનામૂલ્યે Online Registration ની સહાય મળશે.

STEPS

Steps (1)

પ્રવેશ પરીક્ષા (Entrance Test) જે વિષયમાં આપવાની હોય, તે નક્કી કરી રાખો. Online Registration પર ક્લિક કરવું. જે પેજ ખુલે તેમાં સૂચના મુજબનામ, જાતિ, અને વિષય (Method-1 જે વિષયની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવાની હોય તે પ્રવેશ પરીક્ષા કેન્દ્ર)ની વિગતો ભરવી. આ વિગતો એકવાર સબમીટ કર્યા પછી બદલી શકાશે નહિ, તેથી ધ્યાનપૂર્વક લખી યુઝરનેઈમ અને પાસવર્ડ આપીને સબમીટ કરો. આપેલ મેનુમાં “Sign-in” પર ક્લિક કરી યુઝરનેઈમ અને પાસવર્ડ આપવો.

(રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મમાં દરેક વિગતો કેપિટલ અક્ષરોમાં ભરવી)

નીચે મુજબ આપેલ કોઠા પ્રમાણે પ્રવેશ પરીક્ષાનો વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે.

ક્રમ	વિદ્યાશાખા	સ્નાતક/અનુસ્નાતક પદવીનો મુખ્ય વિષય	બી.એડ. પ્રવેશ પરીક્ષામાં પસંદગી કરવાનો વિષય
1.	સાયન્સ	ગણિત, આંકડાશાસ્ત્ર	ગણિત
2.		રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, ભૌતિકશાસ્ત્ર, વનસ્પતિશાસ્ત્ર	વિજ્ઞાન
3.	કોમર્સ/મેનેજમેન્ટ	નામાના મૂળતત્ત્વો, આંકડાશાસ્ત્ર	નામાના મૂળતત્ત્વો
4.		વાણિજ્ય	વાણિજ્ય
5.	આર્ટ્સ	ઈતિહાસ, સમાજશાસ્ત્ર, રાજ્યશાસ્ત્ર, ભૂગોળ અને નાગરિકશાસ્ત્ર	સમાજવિદ્યા
6.		ગુજરાતી	ગુજરાતી
7.		હિન્દી	હિન્દી
8.		અંગ્રેજી	અંગ્રેજી
9.		સંસ્કૃત	સંસ્કૃત
10.		મનોવિજ્ઞાન	મનોવિજ્ઞાન
અગત્યની સૂચના : સ્નાતક/અનુસ્નાતક પદવીના મુખ્ય વિષય સિવાય અન્ય વિષયમાં પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકાશે નહિ.			

Steps (2)

Sign-in કર્યા પછી Form Entry પર ક્લિક કરી દરેક વિગત કેપિટલ લેટર્સમાં ભરવી.

Steps (3)

Upload Documents મેનુમાં જઈ નીચે મુજબમાં Documents Upload કરવા. ધ્યાનમાં રાખો કે Documents ની Size વધુ હશે, તો તેને Resize કરી પછી Upload કરવા

1. પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટો
2. ઉમેદવારની સહી
3. શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર
4. પી.ટી.સી.ની માર્કશીટ (NCTE માન્ય ડિગ્રી/ડિપ્લોમા કોર્સની માર્કશીટ)
5. સ્નાતક ડિગ્રીની માર્કશીટ (B.A./ B.COM./B.SC./B.E.)
6. અનુસ્નાતક ડિગ્રીની માર્કશીટ (M.A./M.COM./M.SC./M.E.)
7. NCTE માન્ય Face ToFace Mode નાં અભ્યાસક્રમની માર્કશીટ (DEL.ED./P.T.C./D.ED./C.P.ED./ B.P.ED.)વગેરે
8. કુલ અનુભવના પ્રમાણપત્રો
9. હાલ નોકરીમાં કાર્યરત છો તેનું પ્રમાણપત્ર (તા.01/08/2018પછીનું)
10. જાતિનું પ્રમાણપત્ર (SC/ST/SEBCકિમીલીયર તા.30/03/2018 પછીની તારીખનું)
11. દિવ્યાંગ હોવા અંગેનું પ્રમાણપત્ર(PH) (જો લાગુ પડતું હોય તો)
12. આધારકાર્ડની નકલ.

Steps (4)

ડોક્યુમેન્ટ્સ અપલોડ કર્યા બાદ ઉમેદવારે સ્ક્રીન પર પોતે ભરેલ ફોર્મની વિગત જોવા મળશે. જો કોઈ સુધારો કરવો હોય તો Edit option પર ક્લિક કરી સુધારો કરવો.બધુ બરાબર હોય તો Final Submission પર ક્લિક કરવું.

Steps (5)

Final Submission પછી Print Form વિકલ્પ પર ક્લિક કરવાથી તમે ભરેલ ફોર્મ PDF ફોર્મેટમાં જનરેટ થશે, જે save કરવું અને તેની પ્રિંટ કાઢવી

Steps (6)

પ્રિંટ કરેલ ફોર્મની સાથે ઉપર જણાવેલ તમામ ડોક્યુમેન્ટ્સની (Self attested) સ્વયં પ્રમાણિત આપેલ કરવામાં કોપીનું બિડાણ કરી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ ખર્ચે B.ED. વિભાગ પર રૂબરૂ અથવા રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી સમય સમયસર પહોંચે તે રીતે મોકલી દેવું.

- B.ED. પ્રવેશમાહિતીપુસ્તિકા સાથે આપવામાં આવેલ કવરમાં બી.એડ્. પ્રવેશ ફોર્મ અને નીચે મુજબ પ્રમાણપત્રો મુકી યુનિવર્સિટી ખાતે પોસ્ટ/રૂબરૂ આપેલ સમય મર્યાદમાં જમા કરાવવા.
- અનુભવનું પ્રમાણપત્ર (સક્ષમ અધિકારીશ્રી/શાળાના કાર્યરત પ્રિન્સિપાલ અને શાળાના પ્રિન્સિપાલે અનુભવના પ્રમાણપત્ર પર ઉપલા અધિકારીની કાઉન્ટર સહી સાથે) પાસકરેલ, NCTE માન્ય અભ્યાસક્રમની માર્કશીટ, ગ્રેજ્યુએટ, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ માર્કશીટ, જાતિનું પ્રમાણપત્ર, દિવ્યાંગ (PH 60% વિકલાંગતાનું) પ્રમાણપત્ર, LC, આધારકાર્ડ વગેરે સાથે બિડાણમાં મૂકવા.
- પ્રવેશ પરીક્ષા અને અન્ય સૂચનાઓ માટે નિયમિત રીતે યુનિવર્સિટી વેબસાઈટ www.baou.edu.in <<http://www.baou.edu.in>> જોવા વિનંતી.